

Jurj Ramon

Ionescu Ovidiu

Croitoru Adi

Cazacu Roxana

Popa Marius

Ionescu Georgeta

Frim Alina

Jurj Constantina

Fedorca Mihai

Gridan Alexandru

Fedorca Ancuța

Vodă Flaviu

Didă Cosmin

Costescu Bogdan

Damian Mihai

Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs brun (*Ursus arctos arctos*) din România

Cuprins

1. INTRODUCERE.....	7
2. STATUTUL DE PROTECȚIE ȘI STAREA DE CONSERVARE A POPULAȚIEI DE URS BRUN ÎN ROMÂNIA	9
3. STADIUL IMPLEMENTĂRII MĂSURILOR DE MANAGEMENT AL SPECIEI URS BRUN PÂNĂ ÎN PREZENT ȘI PROBLEMELE IDENTIFICATE.....	16
4. REVIZUIREA „PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU CONSERVAREA POPULAȚIEI DE URS BRUN DIN ROMANIA” CA PARTE INTEGRANTĂ A „PLANULUI DE MANAGEMENT PENTRU CONSERVAREA POPULAȚIEI DE URS BRUN DIN ROMÂNIA”	26
4.1. Obiectivele „Planului de acțiune pentru conservarea populației de urs brun (Ursus arctos arctos) din România”	26
4.2. Elaborarea planului de acțiune	28
5. ACȚIUNI NECESARE PENTRU MENȚINEREA STĂRII DE CONSERVARE FAVORABILE A POPULAȚIEI DE URS BRUN DIN ROMÂNIA.....	32
Obiectiv 1. Asigurarea arealului de distribuție și a mărimii populației pentru menținerea stării de conservare favorabile a speciei urs brun	34
Obiectiv 2. Menținerea conectivității populației de urs brun în regiunea Carpatică	52
Obiectiv 3. Prevenirea, controlul pagubelor și rezolvarea conflictelor om-urs	59
Obiectiv 4. Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia	69
Obiectiv 5. Îmbunătățirea cadrului legal și instituțional cu privire la managementul speciei urs	72
6. MIJLOACE PENTRU IMPLEMENTAREA PLANULUI DE ACȚIUNE	75
7. CONCLUZII	76
BIBLIOGRAFIE	77

1. INTRODUCERE

În conformitate cu prevederile O.U.G. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, art. 31, aliniatul (4), în scopul protecției și conservării speciei urs brun, s-a elaborat planul de acțiune național pentru specia urs brun „Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs brun (*Ursus arctos arctos*) din România”, document care conține măsuri de acțiune și conservare, în conformitate cu planurile de acțiune pentru specia urs brun, agreate la nivel internațional/european.

Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs din România este un document care revizuieste Planul de acțiune care a stat la baza măsurilor adoptate începând cu anul 2006 până în prezent de autoritățile publice responsabile cu protecția și managementul speciei și stabilește acțiunile prioritare necesare pentru conservarea și managementul populației de urs la nivel național, precum și planificarea măsurilor la scară de timp și spațiu.

Planul de acțiune revizuit a fost conceput ca un document concis și operativ pentru implementarea managementului acestei specii de către instituțiile/organizațiile cu responsabilități în domeniu. Acesta asigură aplicarea prevederilor convențiilor internaționale la care România este parte, inclusiv ghiduri și recomandări privind conservarea populațiilor de urs la nivel global și european, ținând cont de cadrul legislativ, administrativ și contextul social existent în prezent în România.

Planul de acțiune se dorește a fi un document flexibil, care să fie revizuit periodic și adaptat astfel încât să asigure atingerea scopului pentru care a fost elaborat, și să răspundă în context mai larg obiectivelor de la nivel european. Existența unei politici de conservare clare și obiectivelor în cadrul planului de management la nivel național, poate facilita coordonarea politicilor și acordurilor de gestionare între țările învecinate care împart populația de urși din Carpați.

Planul de acțiune al populației de urs brun în România a fost realizat în cadrul proiectului LIFE FOR BEAR - LIFE13 NAT/RO/001154 - CONSERVAREA POPULAȚIEI DE URS BRUN ÎN ROMÂNIA, derulat de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” - Stațiunea Brașov (fostul I.C.A.S.), în calitate de beneficiar coordonator, în parteneriat cu Ministerul Mediului, Fundația Carpați, Administrația Parcului Natural Bucegi, Regia Publică Locală a Pădurilor Kronstadt R.A., Ocolul Silvic al Orașului Râșnov R.A. în calitate de beneficiari asociați.

la nivel național, care să intervină în cazurile de soluționare a conflictelor om-urs (capturări, relocări, salvări urși din capcane neautorizate, eliberări din zone captivă, etc.).

Pentru corelarea acțiunilor, echipa proiectul LIFE FOR BEAR (LIFE13NAT/RO/001154) a colaborat cu echipele proiectelor: WOLFLIFE – (LIFE13NAT/RO/000205 – „Implementarea celor mai bune practici pentru conservarea in-situ a speciei *Canis lupus* la nivelul Carpaților Orientali”, proiect care va realiza Planul național de acțiune pentru specia lup *Canis lupus*) și proiectul LIFE Connect Carpathians (LIFE12 NAT/UK/001068). În zona de vest a României, în urma implementării proiectului „Enhancing landscape connectivity for brown bear and wolf through a regional network of NATURA 2000 sites in Romania - LIFE Connect Carpathians (LIFE12 NAT / UK / 001068)” va fi realizat un Plan regional de acțiune pentru urs, cu măsuri specifice de management adresate coridorului ecologic Apuseni - Carpații Meridionali.

2. STATUTUL DE PROTECȚIE ȘI STAREA DE CONSERVARE A POPULAȚIEI DE URS BRUN ÎN ROMÂNIA

Specia urs (*Ursus arctos*) este inclusă în Anexa II a Directivei Habitate, respectiv Anexa 3 a OUG nr. 57/2007, care include specii de faună și floră sălbatică de interes comunitar, a căror conservare necesită declararea de Arii Speciale de Conservare (SAC) formând Rețeaua Natura 2000. Specia este listată în Anexa IV a Directivei Habitate, respectiv Anexa 4A a OUG nr. 57/2007, ca specie de interes comunitar care necesită protecție strictă. Printre obligațiile ce decurg din Directiva Habitate se numără: menținerea stării de conservare favorabilă a populației de urs brun, monitorizarea și raportarea periodică către Comisia Europeană a stării de conservare a speciei.

De asemenea, specia *Ursus arctos* este inclusă în Anexa II (Specii de faună strict protejate) a Convenției privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, adoptată la Berna la 19 septembrie 1979, la care România a aderat prin Legea nr. 13/1993.

În vederea asigurării regimului de protecție al speciilor de faună sălbatică de interes cinegetic, ținând cont de prevederile legislației UE și ale convențiilor internaționale din domeniul protecției naturii, *Legea nr. 407/2006 a vânătorii și a protecției fondului cinegetic*, cu modificările și completările ulterioare, impune restricții privind desfășurarea activității de vânătoare, specia *Ursus arctos* fiind inclusă în Anexa 2 a acestei legi, ca specie de interes cinegetic la care vânătoarea este interzisă. În vederea reducerii conflictelor om-urs și controlului populației de urs brun, în România autoritățile competente aprobă derogări de la măsurile

de protecție strictă în baza prevederilor art. 16 din Directiva Habitate.

Cartea Roșie a vertebratelor din România (Botnariuc și Tatole 2005), în urma analizării datelor existente la acea dată, pe baza criteriilor și categoriilor elaborate de IUCN (2001), a inclus populația de urs brun din România în categoria speciilor vulnerabile.

Evaluarea stării de conservare a tuturor mamiferelor sălbatice din Europa, inițiată în 2005, în conformitate cu liniile directoare IUCN de evaluare a statutului de conservare a speciilor la nivel regional, include specia urs brun în categoria speciilor neamenințate (LC) pentru fiecare nivel regional analizat: continentul Europa (inclusiv partea europeană a Rusiei) și respectiv teritoriul UE25 (Temple și Terry 2007).

În prezent, la scară globală, în urma evaluării statutului de conservare evaluat pe baza criteriilor IUCN, ursul brun este listat ca specie neamenințată (LC - Least Concern) (McLellan și colab. 2008).

Conform prevederilor Directivei Habitate, statutul de conservare este considerat „favorabil” dacă:

- datele de dinamică a populației indică faptul că specia se menține pe termen lung ca element viabil al habitatelor sale naturale;
- aria de extindere naturală a speciei nu se reduce și nici nu există riscul să se reducă în viitorul apropiat;
- specia dispune și este foarte probabil că va continua să dispună de un habitat suficient de extins pentru a-și menține populația pe termen lung.

În urma evaluării stării de conservare a speciilor sălbatice și a habitatelor naturale prevăzute în Anexa IV și Anexa V la Directiva Habitate în vederea raportării către Comisia Europeană în baza art. 17 din directivă, realizată în anul 2013 pentru perioada 2006-2012, starea de conservarea a populației de urs brun din România este favorabilă la nivelul regiunilor biogeografice alpină și continentală în care este răspândită specia.

Mărimea populației de urs brun la nivelul țării noastre a cunoscut variații în timp datorate presiunii antropice. În timpul celui de-al doilea război mondial, specia a fost vânată în exces și după război au mai rămas sub 1000 de indivizi. La începuturile anilor 50, în România erau estimate 860 de exemplare. Ca urmare a o scăderii alarmante a populației de urs, vânătoarea acestei specii a fost restricționată prin Decretul nr. 76/7.02.1953, fiind stabilit un sezon legal de vânătoare în perioada 1 martie - 15 ianuarie, interzisă vânătoarea femelelor de urs cu pui în tot timpul anului și împușcarea urșilor în bârlog, stabilită o cotă de recoltare și obligativitatea obținerii licenței de vânătoare individuală. Populația de urs în țara

noastră a crescut constant până în 1969, când a atins un număr de aproximativ 4700 de indivizi. Începând cu 1969, datorită presiunii determinate de vânătoare, populația de urs a început să scadă, atingând în 1974 aproximativ 3700 de exemplare. Anul 1976 a marcat începutul unei noi perioade în managementul populației de urs în România prin introducerea Legii 26/1976 (Anon. 2005). Prin această lege s-a stipulat perioada de vânătoare, care a fost diminuată la 6 luni și împărțită în 2 perioade (15 martie - 15 mai și 1 septembrie - 31 decembrie), au fost stabilite unități speciale pentru managementul vânatului al căror regim de administrare se realiza prin planuri speciale forestiere și de vânătoare care au dus la creșterea populației de urs, în mod particular datorită cantității mari de hrană zilnice și de creștere a perioadelor de hrănire (Micu, 1998). Rezultatul acestor măsuri de protecție a fost o creștere substanțială a mărului de urși, atingând un vârf de aproape 8000 de indivizi în 1988. Numărul urșilor a scăzut substanțial din 1989 până în 1996 datorită braconajului, utilizării ilegale de otrăvuri și cotei de recoltă legale foarte mare (Anon. 2005). Începând cu anul 2001, populația de urs din România a înregistrat an de an o creștere ușoară a mărimii populației (Cazacu și colab. 2014).

Luând în considerare data aderării României la UE, conform evaluărilor din perioada respectivă, populația de urs era estimată la circa 6000 de exemplare, reprezentând aproximativ 35-40% din efectivele estimate la nivelul Europei (exceptând Rusia), depășind numărul optim estimat de urși de 4000 de exemplare pe care habitatul natural îl susține în condiții naturale și care ar minimaliza impactul socio-economic (Anon. 2005).

Mărimea populației de urs brun din România este estimată la nivelul anului 2016 ca fiind cuprinsă în intervalul 6050-6640 de exemplare, conform studiului finanțat de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului „Studiu privind estimarea populațiilor de carnivore mari și pisică sălbatică din România (*Ursus arctos*, *Canis lupus*, *Lynx lynx* și *Felis silvestris*) în vederea menținerii într-o stare favorabilă de conservare și pentru stabilirea numărului de exemplare din speciile strict protejate care se pot recolta în cadrul sezonului de vânătoare 2016-2017”.

Cea mai mare populație de urs din Europa se regăsește în Carpații românești (Ionescu 1999), fiind o populație stabilă (Straka et al. 2012) răspândită majoritar în bioregiunea alpină (Ionescu 1999). Studiile anterioare desfășurate pe exemplare de urs din România au indicat prezența unei singure populații (fără substructurare genetică) și o valoare ridicată a diversității genetice. Astfel populația de urs din țara noastră a înregistrat una din cele mai ridicate valori ale

diversității genetice din lume (Cotovelea et al. 2013).

S-a constatat existența unei singure populații cu o diversitate genetică ridicată de-a lungul Carpaților din România, rezultat confirmat prin analiza bayesiană. În schimb, structura de familie a urșilor habituați reprezintă o amenințare asupra echilibrului său genetic, pe termen lung existând pericolul apariției de exemplare degenerate, ca urmare a consangvinizărilor repetate posibile (Cotovelea 2014).

O amenințare asupra structurii populaționale o reprezintă urșii habituați, aceștia manifestând un comportament care nu este natural, tolerând prezența omului în mod neobișnuit (Schwartz et al. 2006).

La nivel regional, populația de urs din România este parte a populației din Carpați din cele 10 populații de urs de la nivelul Europei. Populația de urs brun din Carpați este cea mai mare populație a acestei specii din Europa (exceptând Rusia), fiind estimată la aproximativ 7000 de indivizi din totalul de cca. 18000 de urși, iar dinamica mărimii acestei populații este stabilă (Boitani și colab. 2015).

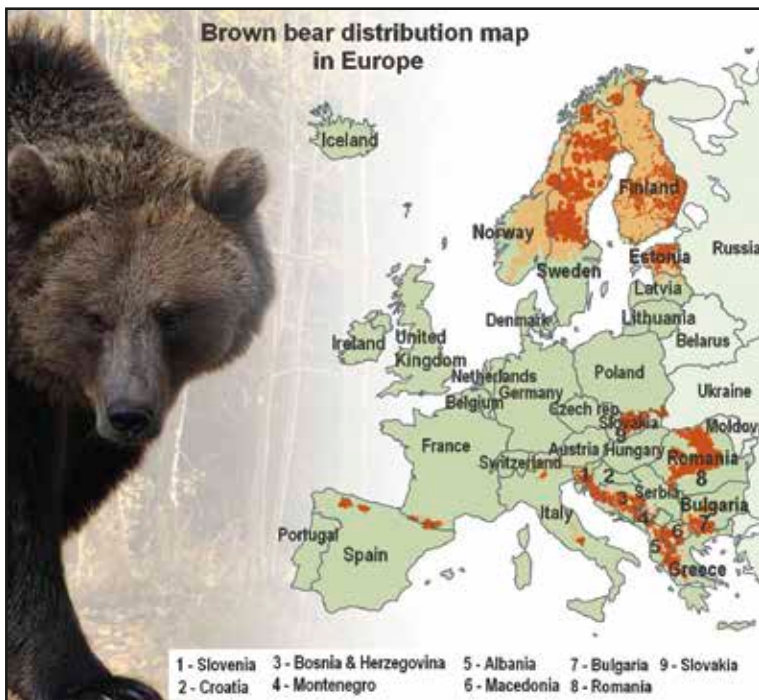

Fig. 1. Distribuția populațiilor de urs brun în Europa.

Aria de distribuție a populației de urs brun din Carpați, la nivelul țărilor al căror teritoriu se suprapune peste aria de distribuție a acestei populații (România, Polonia, Serbia, Slovacia, dar exceptând Ucraina datorită lipsei informațiilor) este stabilă.

Distribuția populației de urs brun din România a fost mai mare în trecut, dar a fost redusă după cel de-al doilea război mondial, crescând încet după terminarea războiului. Conform datelor din literatură, habitatul speciei urs în România ocupa la nivelul anilor 1960-1970 aproximativ 28000 de km² (Micu 1998). Ca urmare a măsurilor adoptate în anul 1976, o dată cu creșterea mărimii populației înregistrată în perioada respectivă, aria de răspândire a acestei specii a crescut la 65000 km². Populația de urs brun în România ocupă o zonă de peste 69000 km², care reprezintă aproximativ 30% din suprafața țării, la altitudini mai mari de 600 m, de-a lungul întregii suprafețe împădurite din Carpații României, 93% fiind localizată în zona de munte și 7% în zona de deal (Anon. 2005). După estimările oficiale, cea mai mare densitate se înregistrează în zona centrală și nord-estică a Carpaților, în județele Covasna, Brașov, Harghita, Bistrița, Buzău, Mureș și Neamț. La nivel local, cea mai mare densitate de urși a fost înregistrată în zona Brașov-Valea Prahovei, în masivele Bucegi, Postăvaru, Piatra Mare și Munții Baiului, unde densitatea de urși este cuprinsă între 50-60 exemplare/10.000 ha de habitat. Aici sunt incluși și urșii habituați, care intră pe domeniul public (Jurj, 2016).

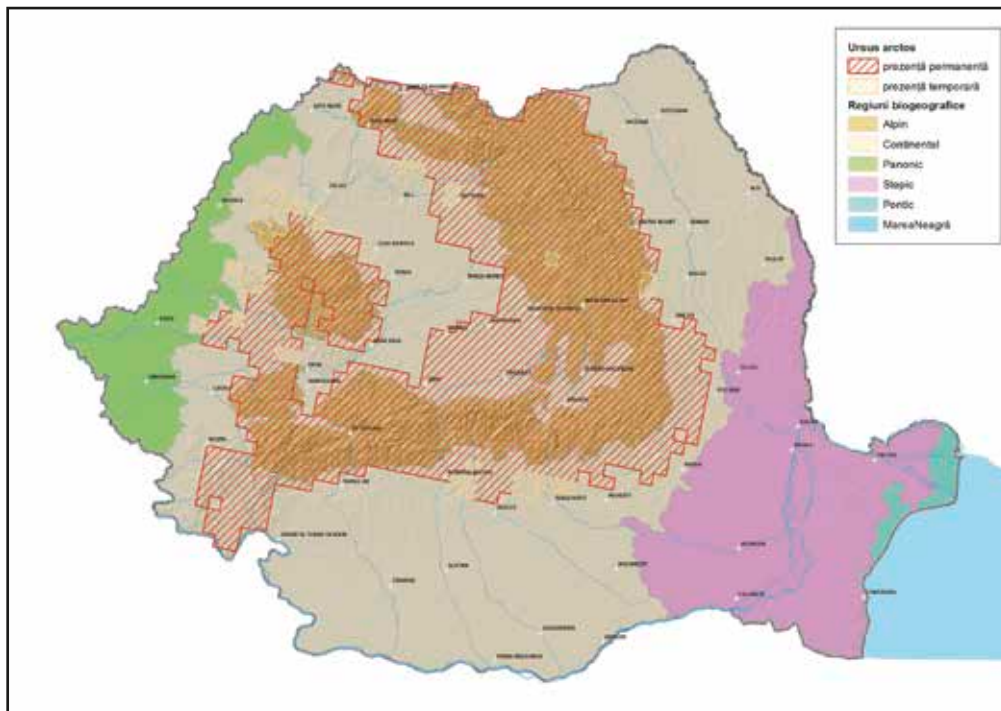

Fig. 2. Distribuția ursului brun în România (Analiză proiect LIFE FOR BEAR 2017).

Habitatele specifice ursului brun sunt pădurile de amestec din zona de deal și de munte, de întindere mare, puțin deranjate de activitatea antropică, care oferă condiții de adăpost, liniște și hrană, acestea fiind indispensabile pentru supraviețuirea speciei. Ursul este o specie omnivoră, oportunistă, cu o gamă largă de cerințe biologice în timpul ciclului de viață, fapt care poate conduce la apariția conflictelor cu omul. În contextul alterării continue a habitatului natural datorită presiunilor antropice, aceștia tind să utilizeze habitatele de calitate superioară ca resursă trofică din apropierea așezărilor umane, ceea ce conduce la amplificarea conflictului om-urs. În cadrul proiectului LIFE13 NAT/RO/001154 o activitate importantă o constituie analizarea la nivel național a calității habitatelor specifice ursului brun, având în vedere că ultima evaluare pe baza cheilor de bonitare a fost realizată în anul 2002, aceasta asigurând datele necesare pentru identificarea zonelor în care se impune implementarea de măsuri pentru conservarea habitatelor esențiale speciei.

Conform raportului național elaborat în anul 2013 de România privind evaluarea stării de conservare a speciei pentru perioada 2006-2012, în tabelul nr. 1 sunt prezentate presiunile și amenințările asupra speciei la nivelul regiunilor biogeografice (alpină și continentală), și importanța acestora, stabilită pe baza opiniei experților.

La nivelul Europei, amenințările cele mai relevante sunt: pierderea habitatului din cauza dezvoltării infrastructurii, perturbarea, nivelul scăzut de acceptare de către unele segmente ale populației din mediul rural, capacitatea redusă a instituțiilor de management, factori bio-ecologici intrinseci (de ex. populația de urs mică), mortalitatea accidentală și persecutarea ilegală. Este de așteptat ca multe dintre aceste amenințări să devină mai importante în viitor (Boitani și colab. 2015). Conform evaluării realizate în anul 2012 privind statutul, managementul și distribuția carnivorelor mari în Europa (Kaczensky și colab. 2013), prin studiul finanțat de Comisia Europeană, în cazul populației de urs brun din Carpați, la lista amenințărilor relevante se adaugă degradarea habitatului datorat activităților umane (recoltare masă lemnoasă și alte specii de plante etc.), lipsa cunoștințelor privind populația de urs pentru întreaga arie de distribuție a acestei populații.

Tabelul 1. Presiunile și amenințările asupra speciei *Ursus arctos arctos* și importanța acestora la nivelul regiunilor biogeografice alpină și continentală din România

Cod	Denumire	Nivel de importanță			
		Regiunea biogeografică Alpină		Regiunea biogeografică Continentală	
		Presiune	Amenințare	Presiune	Amenințare
B06	pășunat în pădure/ zonă împădurită	L	L	L	L
D01.02	drumuri, autostrăzi	L	L	L	L
D01.04	linii de cale ferată, TGV	L	L	L	L
E01.01	urbanizare continuă	M	M	M	M
E01.03	locuire dispersată	L	L	L	L
E03.01	depozitarea deșeurilor menajere/de la facilități de recreere	L	L	L	L
F03.02.03	capturare cu capcane, otrăvire, braconaj	M	M	M	M
G01.03.02	utilizarea vehiculelor motorizate off-road	M	M	M	M
J03.01.01	reducerea onibilității prăzii (inclusiv carcase)	L	L	L	L
J03.02	reducerea antropică a conectivității habitatului	H	M	H	H
K03.06	conflictul cu animale domestice	M	M	M	M

L – importanță scăzută; M – importanță medie; H – importanță mare.

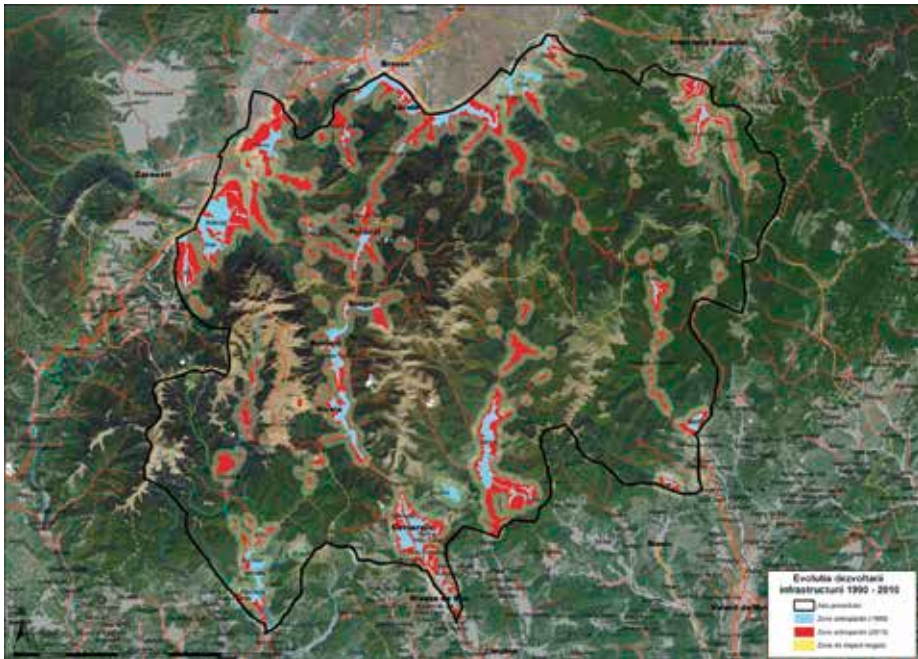

Fig. 3. Pierderea habitatului natural în urma activităților antropice în zona Brașov – Valea Prahovei (Analiză Proiect LIFE FOR BEAR).

3. STADIUL IMPLEMENTĂRII MĂSURILOR DE MANAGEMENT AL SPECIEI URS BRUN PÂNĂ ÎN PREZENT ȘI PROBLEMELE IDENTIFICATE

”Planul de management și de acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România”, elaborat în anul 2005, în baza prevederilor Convenției de la Berna și a recomandărilor din „Planul de acțiune pentru conservarea ursului brun în Europa” (Swenson și colb. 2000), stabilește obiectivele de management într-un cadru definit de legislația internațională și internă, măsurile necesare pentru conservarea populației de urs brun și a habitatelor naturale specifice, precum și asigurarea coexistenței omului cu această specie. „Planul de management și de acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România” reprezintă un document fundamental în procesul de luare a deciziilor, stabilind liniile directoare privind măsurile de conservare adoptate anual de către autoritățile și organizațiile responsabile de managementul acestei specii.

Deși acest plan de management nu a fost aprobat printr-un act normativ, măsurile necesare pentru managementul speciei sunt incluse în legislația națională.

În funcție de grupul de interese din care fac parte, factorii interesați și-au exprimat în această perioadă de timp opiniile, de multe ori prin mijloace media și prezentând situații extreme și cu impact, care merg de la interzicerea totală a vânătorii (în cazul ONG-lor, conservatoriști) până la eliminarea totală a exemplarelor de urs din anumite zone, modificarea legislației pentru a scoate ursul din lista speciilor strict protejate și să fie permisă vânarea acestora și reducerea mărimii populației până la numărul optim estimat pe baza cheilor de bonitare (gestionari fonduri de vânatoare, factori politici locali etc.).

Măsurile de management aprobate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului în această perioadă s-au bazat pe prevederile "Planului de management și de acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România", elaborat în anul 2005, astfel încât să răspundă obligațiilor asumate prin aderarea la UE și convențiile internaționale în domeniu protecției naturii, dar care să răspundă și realității socio-economice din România.

Principiile de bază ale planului de acțiune, pornind de la considerentele că mărimea optimă a populației de urs brun, din punct de vedere ecologic, social și economic, este de aproximativ 4.000 de exemplare, iar habitatele specifice ocupă o suprafață de aproximativ 69.000 km² la nivel național, sunt următoarele:

- Menținerea unei populații viabile de urs brun într-un mod durabil, care să îndeplinească rolul ecologic în toate ecosistemele care oferă condiții adecvate pentru existența speciei;
- Menținerea unei structuri normale din punct de vedere ecologic a populației de urs brun;
- Monitorizarea dinamicii populației de urs brun în vederea stabilirii măsurilor de management ce se impun;

Tabelul nr. 2. Stadiul implementării planul de acțiune pentru populația de urs din România în perioada 2005-2018

DENUMIREA ACȚIUNII	MOD DE IMPLEMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILILE	RESURSE FINANCIARE	TERMENE DE IMPLEMENTARE	STADIU DE IMPLEMENTARE
1	2	3	4	5	6
I. ESTIMAREA POPULAȚIEI					
Metode de bază pentru estimarea populației de urs	<p>Evaluarea numărului de urși prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) măsurarea urmelor și evitarea dublei înregistrări prin eliminarea de la numărare a urmelor cu dimensiuni egale (toleranța de 1cm); (2) metoda identificării unităților reproductive; (3) observații directe la punctele de hrănire. <ul style="list-style-type: none"> - se va realiza primăvara - se vor realiza instruirii amănunțite privind utilizarea metodelor. - se vor corela evaluările între fonduri de vânatoare - se va publica evaluarea din 2010 pe site-ul MMP - se va realiza structurarea populației pe clase de vârstă și sexe - coordonarea acțiunilor se va realiza cu mai mult personal de specialitate - metodologia de evaluare 	<p>MMAP ANPM INCDS</p> <p>gestionari fonduri cinegetice/ administratorii arii naturale protejate</p>	<p>Buget MMAP gestionari fonduri cinegetice/ administratorii arii naturale protejate</p>	<p>În fiecare primăvară</p>	<p>MMP a finanțat anual studii de evaluare a populației de urs prin care se analizează datele obținute la evaluările realizate de gestionarii fondurilor de vânatoare, centralizate de ANPM, date obținute din teren utilizând metodele de bază, conform metodologiei transmise de MMP. În cadrul acestor studii au fost realizate instruirii ale gestionarilor fondurilor cinegetice privind aplicarea metodelor de evaluare prevăzute în ghidul elaborat în anul 2011. În anul 2013, prin proiect POS Mediu Axa 4, a fost elaborată și metodologia de monitorizare în vederea evaluării stării de conservare și îndeplinirii obligațiilor de raportare conform art. 17 al Directivei Habitate.</p>

DENUMIREA ACȚIUNII	MOD DE IMPLEMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	RESURSE FINANCIARE	TERMENE DE IMPLEMENTARE	STADIU DE IMPLEMENTARE
1	2	3	4	5	6
I. ESTIMAREA POPULAȚIEI					
Metode complementare de estimare	<ul style="list-style-type: none"> - marcare remarcare, montare de emițătoare GPS pentru determinarea mărimii teritoriilor și a suprapunerilor dintre acestea - analize genetice - analiza structurii naturale a populației Experimentarea unor metode alternative de estimare și implementarea lor	organizații și instituții interesate	Proiecte și alte surse		Metodele complementare au fost aplicate doar la nivel regional sau local, prin proiecte LIFE, POS Mediu) având în vedere costurile aplicării la scară mare a acestora. La nivel național INCDS colectează probe recoltate de la exemplarele capturate în baza derogărilor acordate de MM pentru efectuarea de analize genetice.
Implicarea NGO în procesul de estimare	- anunțarea în timp util a NGO interesate	MMP		Permanent	Implicarea NGO în procesul de estimare este deficitară în anumite zone, datorită comunicării defectuoase sau chiar lipsei comunicării la nivel local cu gestionarii fondurilor de vânatoare.

DENUMIREA ACTIUNII	MOD DE IMPLEMENTARE	INSTITUTII RESPONSABILE	RESURSE FINANCIARE	TERMENE DE IMPLEMENTARE	STADIU DE IMPLEMENTARE
1	2	3	4	5	6
II. CONSERVAREA HABITATELOR ȘI SPECIEI					
Studii științifice prioritare	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea habitatelor și capacitatea de suport a habitatelor, fragmentarea habitatelor și identificarea unor zone de conectivitate a acestora - proiectare/ implementare a rețelelor ecologice - mărimea teritoriilor și suprapunerilor - caracteristicile ecologice ale populațiilor (natalitate, mortalitate, spor anual, etc.) - starea favorabilă de conservare - analiza structurii genetice a populației 	Instituții interesate	Proiecte și programe de finanțare	Permanent	Proiecte finanțate prin LIFE, POS Mediu au fost derulate privind capacitatea de suport a habitatelor, fragmentarea habitatelor și identificarea unor zone de conectivitate a acestora, coridoare ecologice la nivel local (la nivelul unor SCI-ri, zone de implementare a unor proiecte de dezvoltare infrastructurală de transport) sau de regiune / regional (conectivitatea populației de urs din M-ții Apuseni / conectivitatea populației de urs din România și Ucraina). Recent au fost realizate studii genetice asupra populației de urs, inclusiv pentru stabilirea izolării unor subpopulații din Carpați.
Evitarea fragmentării habitatelor	- toate activitățile cu potențial impact negativ asupra habitatelor folosite de urs se vor realiza sub controlul și cu avizul MMP	MMAP	Beneficiarul activității	Permanent	Legislația națională privind evaluarea impactului unor activități asupra habitatelor speciei a fost completată / îmbunătățită.

DENUMIREA ACȚIUNII	MOD DE IMPLEMENTARE	INSTITUTII RESPONSABILE	RESURSE FINANCIARE	TERMENE DE IMPLEMENTARE	STADIU DE IMPLEMENTARE
1	2	3	4	5	6
II. CONSERVAREA HABITATELOR ȘI SPECIEI					
Acțiuni de diminuare a efectelor negative ale autostrăzilor	<ul style="list-style-type: none"> - podurile de trecere, tuneluri și viaducte - alte măsuri incluse la proiectarea autostrăzilor - identificarea "fragmentation hot-spots" 	MMAP Beneficiarii	Beneficiarul lucrărilor		Proiecte de autostrăzi au fost modificate de beneficiarul lucrărilor ca urmare a rezultatelor studiilor derulate, consultărilor și implicării instituțiilor științifice și ONG-lor pentru reducerea impactului asupra populației de urs
Zone speciale de protecție (SCI) pentru carnivore mari	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unei baze de date privind proiectele - elaborarea și aprobarea planurilor de management care vor include măsuri de protecție speciale în SCI-urile declarate pentru urs 	MMAP și ANPM	proiecte		Un număr de 90 de SCI-ri, având o suprafață de 19144 km2, din totalul de 383 de SCI-ri sunt desemnate pentru această specie. Proiecte finanțate prin POS Mediu Axa 4 au avut ca rezultat elaborarea planurilor de management, mare parte din acestea fiind în prezent în curs de avizare.
Administrarea hranei complementare	<ul style="list-style-type: none"> - distanța de administrare a hranei să fie de minim 2 km față de localități și în locații diferite - hrana se administrează pentru reducerea conflictelor, pentru ajutarea și protejarea speciei (conform planurilor de management cinegetic). - hrana administrată trebuie să fie compatibilă cu regimul alimentar natural - certificarea sanitar - veterinară a hranei complementare administrate 	gestionari fonduri cinegetice / administratori arii naturale protejate	gestionari fonduri cinegetice / administratori arii naturale protejate	Permanent	Administrarea de hrană complementară s-a realizat în baza Ordinul 478 din 16 octombrie 2002 privind aprobarea Normelor de întocmire a studiilor de specialitate pentru gestionarea durabila a vânatului și a Instrucțiunilor de aplicare a Normelor de întocmire a studiilor de specialitate pentru gestionarea durabila a vânatului

DENUMIREA ACȚIUNII	MOD DE IMPLEMENTARE	INSTITUTII RESPONSABILE	RESURSE FINANCIARE	TERMENE DE IMPLEMENTARE	STADIU DE IMPLEMENTARE
1	2	3	4	5	6
II. CONSERVAREA HABITATELOR ȘI SPECIEI					
Integrarea managementului forestier cu cel al faunei	- consultarea gestionarilor cinegetice și a administratorilor ariilor naturale protejate la elaborarea amenajamentelor silvice - introducerea arborilor/arbuștilor fructiferi	MMAP		Permanent	Planurile de management cinegetic și amenajamentele silvice se armonizează cu planurile de management ale arie naturale protejate
Armonizarea legislației	- proces continuu bazat pe studiile anterioare	MMAP		Permanent	Legislația de mediu a fost modificată dar există încă aspecte care nu sunt corelate cu prevederile din legislația existentă din alte domenii
III. PREVENIREA ȘI REDUCEREA CONFLICTELOR					
Educația populației locale	- editare de materiale, prezentări, conferințe publice - lansare de programe educaționale interactive	MMAP Gestionari fonduri cinegetice NGO Administratori arii naturale protejate	Proiecte	Permanent	Proiecte finanțate prin LIFE, POS Mediu derulate la nivel local sau regional
Managementul deșeurilor	- containere speciale care nu permit accesul - colectarea zilnică a deșeurilor în localitățile cu potențial ridicat de apariție a conflictelor om-urs	Autorități locale APM și GNM	Proiecte și bugetele locale	Permanent	În cadrul unor proiecte au fost asigurate la nivel local containere și colectarea zilnică a deșeurilor

DENUMIREA ACȚIUNII	MOD DE IMPLEMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	RESURSE FINANCIARE	TERMENE DE IMPLEMENTARE	STADIU DE IMPLEMENTARE
1	2	3	4	5	6
III. PREVENIREA ȘI REDUCEREA CONFLICTELOR					
Relocarea exemplarelor problemă		MMAP, Gestionari fonduri cinegetice, ONG	Gestionarii fondurilor cinegetice		Măsura a fost aplicată anual, în limitele stabilite de legislația națională
Reglementarea activității umane în zonele de interacțiune om-urs	<ul style="list-style-type: none"> - interzicerea turismului bazat pe urșii gunoieri - interzicerea activităților umane (hrănire, hăituirea cu câini) care încurajează habituirea ursului și alterează comportamentul natural al acestuia - interzicerea practicării sporturilor motorizate (ATV, motociclism, enduro, sănii cu motor) 	Autoritățile locale		Permanent	Măsuri stabilite punctual/local prin decizii ale autorităților locale sau prin regulamentele unor arii naturale protejate în anumite zone
Studiul tipurilor de conflicte și elaborarea măsurilor și procedurilor pentru prevenire	<ul style="list-style-type: none"> - înregistrarea conflictelor – raportare la ITRSV și APM - realizarea unei analize anuale - set de măsuri de prevenire – instituții interesate 	MMAP	Buget, gestionari fonduri cinegetice, proiecte		MMAP a finanțat studii anuale privind pagubele înregistrate pe baza datelor centralizate de ANPM și a deciziilor ITRSV pentru acordarea de despăgubiri în baza HG nr. 1679/2008. Prin alte surse de finanțare (LIFE) au fost derulate studii la nivel local privind tipurile de conflicte, factori care favorizează producerea pagubelor, măsuri de prevenire

DENUMIREA ACȚIUNII	MOD DE IMPLEMENTARE	INSTITUTII RESPONSABILE	RESURSE FINANCIARE	TERMENE DE IMPLEMENTARE	STADIU DE IMPLEMENTARE
1	2	3	4	5	6
III. PREVENIREA ȘI REDUCEREA CONFLICTELOR					
Informarea opiniei publice și implicarea ONG-urilor		Autorități centrale, instituții de învățământ, ONG, etc.			Proiecte finanțate prin LIFE, POS Mediu derulate la nivel local sau regional au asigurat sprijinul financiar pentru organizarea de întâlniri cu factorii interesați și editarea de materiale pentru informarea opiniei publice
Implementarea măsurilor de prevenire	- resurse financiare prioritare pentru acțiuni de prevenire - acțiuni de prevenire a pagubelor provocate de urs - cod de bune practici pentru prevenirea conflictelor cu carnivorelor mari	MMAP Gestionari fonduri cinegetice		Permanent	Implementarea la nivel local a unor măsuri de prevenire, dar finanțarea a fost asigurată prin proiecte
Compensarea pagubelor	- compensarea se realizează doar acolo unde s-a constatat implementarea măsurilor de prevenire, conform legislației în vigoare - măsuri pentru implementarea legislației	MMAP Gestionari fonduri cinegetice	Buget MMAP	Permanent	Compensarea doar a pagubelor asupra culturilor agricole/silvice și animalelor domestice conform HG nr. 1679/2008, dar legislația în vigoare nu stabilește obligativitatea implementării de către proprietarii culturilor agricole/silvice și animale domestice a unor măsuri de prevenire pentru acordarea despăgubirilor pentru pagube produse de specii strict protejate. Nu există legislație și un sistem funcțional, pentru compensarea pagubelor produse de specia urs brun, bunurilor materiale și vătămărilor umane.

DENUMIREA ACȚIUNII	MOD DE IMPLEMENTARE	INSTITUȚII RESPONSABILE	RESURSE FINANCIARE	TERMENE DE IMPLEMENTARE	STADIU DE IMPLEMENTARE
1	2	3	4	5	6
IV. CONTROLUL MĂRIMII POPULAȚIEI					
Acordarea derogărilor	<ul style="list-style-type: none"> - raport anual privind pagubele înregistrate și efectele aplicării derogărilor - stabilirea nivelului maxim de intervenție în urma unui studiu științific 	MMAP			MMAP a finanțat studii anuale privind efectele aplicării derogărilor asupra mărimii populației de urs și stabilirea numărului maxim de intervenție
Colectarea datelor și recoltarea probelor biologice	<ul style="list-style-type: none"> - standardizarea prin fișe speciale - metodologie unitară de recoltare a probelor - asigurarea conservării - analiza probelor 	Gestionari fonduri cinegetice MMAP			MMAP prin ANPM a transmis gestionarilor anual metodologia de evaluare a efectivelor, fișele de colectare a datelor din teren pe fiecare fond de vânătoare și gestionar, formatul raportului privind acțiunea desfășurată în baza derogării acordate și obligativitatea recoltării probelor biologice de la exemplarele capturate/recoltate sunt stabilite prin Ordin.
Asigurarea transparenței privind cota de recoltă, efectivele, etc.	<ul style="list-style-type: none"> - pe site sau la cerere - datele sunt publice 	MMAP			MMAP a publicat pe site rapoarte ale unor studii de evaluare dar nu anual și a răspuns solicitărilor primite privind efectivele evaluate la nivel național, numărul de exemplare recoltate.

4. REVIZUIREA „PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU CONSERVAREA POPULAȚIEI DE URS BRUN DIN ROMÂNIA” CA PARTE INTEGRANTĂ A „PLANULUI DE MANAGEMENT PENTRU CONSERVAREA POPULAȚIEI DE URS BRUN DIN ROMÂNIA”

Obiectivul general propus pentru elaborarea viitorului plan de management îl constituie conservarea populației de urs brun din România menținând mărimea populației de urs la un nivel care să asigure o bună conviețuire cu populația umană.

Pentru a se atinge obiectivul general prin implementarea obiectivelor de conservare al planului de management se elaborează “Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs brun (*Ursus arctos arctos*) din România”.

4.1. Obiectivele „Planului de acțiune pentru conservarea populației de urs brun (*Ursus arctos arctos*) din România”

Menținerea pe termen lung a populației de urs brun și a habitatul său într-o stare de conservare favorabilă, în coexistență cu oamenii, reprezintă obiectivul general la nivel național.

Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs brun (*Ursus arctos arctos*) din România ce reprezintă un document orientat spre implementare, care se adresează autorităților responsabile și organizațiilor implicate în gestionarea speciei la nivel național. Prin acest document sunt stabilite măsuri specifice pentru fiecare acțiune, precum și cadrul de punere în aplicare (perioada de timp, surse de finanțare și autoritatea / organizația responsabilă pentru implementarea măsurii). Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs din România asigură o prioritizare a măsurilor de conservare și coordonarea acțiunilor factorilor implicați în conservarea și gestionarea populației de urs din România, pentru atingerea obiectivelor de conservare.

Obiectivele de conservare ale speciei urs brun în România sunt:

- Asigurarea arealului de distribuție și a mărimii populației pentru menținerea stării de conservare favorabile a speciei urs brun;
- Menținerea conectivității populației de urs brun în regiunea Carpatică
- Prevenirea, controlul pagubelor și rezolvarea conflictelor om-urs;
- Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia;

- Îmbunătățirea cadrului legal și instituțional cu privire la managementul speciei urs.

Principiile de bază ale planului de acțiune, pornind de la considerentele că mărimea optimă a populației de urs brun, din punct de vedere ecologic, social și economic, este de aproximativ 4.000 de exemplare, iar habitatele specifice ocupă o suprafață de aproximativ 69.000 km² la nivel național, sunt următoarele:

- Menținerea unei populații viabile de urs brun într-un mod durabil, care să îndeplinească rolul ecologic în toate ecosistemele care oferă condiții adecvate pentru existența speciei;
- Menținerea unei structuri normale din punct de vedere ecologic a populației de urs brun;
- Monitorizarea dinamicii populației de urs brun în vederea stabilirii măsurilor de management ce se impun;

La nivel european, a fost publicat în ianuarie 2015, documentul prin care sunt identificate acțiunile cheie pentru populațiile de carnivore mari din Europa (Boitani și colab., 2015), pe următorii cinci ani, în scopul îmbunătățirii stării de conservare a acestor populații. Acest document asigură autorităților responsabile și factorilor interesați din țările din regiune o planificare strategică pentru acțiunile relevante ce vor fi aplicate în perioada respectivă. În elaborarea Planului de acțiune pentru conservarea populației de urs din România au fost analizate acțiunile generale pentru speciile de carnivore mari din Europa și acțiunile necesare la nivelul populației de urs brun din regiunea Carpaților stabilite prin acest document

Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs din România are în vedere situația specifică țării noastre, asigurând o prioritizare a acțiunilor și coordonarea factorilor implicați în conservarea și gestionarea populației de urs din România, pentru:

- asigurarea datelor de încredere ca suport științific în procesul decizional;
- menținerea unei populații de urs stabile;
- protejarea habitatelor naturale specifice și a calității acestora;
- menținerea comportamentului natural și evitarea habituării / condiționării exemplarelor de urs;
- prevenirea și reducerea conflictelor;
- asigurarea conectivității ecologice în aria de distribuție a speciei la nivel național și regional;
- informarea și conștientizarea populației locale;
- implicarea factorilor interesați în luarea deciziilor;
- îmbunătățirea legislației și asigurarea implementării și respectării

În acest context, grupul de lucru stabilit în cadrul acestei activități, este format din experți în domeniul faunei sălbatice și experți în domeniul conservării la nivel național, administratori ai fondului forestier, gestionari ai fondurilor de vânătoare, atât din aria proiectului cât și gestionari reprezentativi la nivel național (RNP ROMSILVA, AGVPS), reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale pentru protecția mediului și vânătoare, reprezentanți ai autorităților publice centrale și teritoriale cu atribuții de control în domeniul protecției mediului (Garda Națională de Mediu) și vânătoare (Garda Forestieră), reprezentanți ai administrațiilor locale, administratori de arii naturale protejate (Parcul Național Piatra Craului și Parcurile Naturale Apuseni și Bucegi), Organizații Nonguvernamentale

Acest document a fost elaborat în urma celor patru întâlniri în cadrul acestui grup de lucru, a rezultatelor și transferului bunelor practici ale proiectelor derulate la nivel național și regional cu referire la populația de urs brun din România, a stadiului implementării acțiunilor stabilite prin primul plan de acțiune, a problemelor identificate la nivel local, regional sau național.

În cadrul întâlnirilor au fost atinse următoarele chestiuni:

- Evaluarea dificultăților identificate în conservarea și managementul ursului brun la nivel național;
- Discuții privind practicile de management existente în cazul ursului și impactul acestora asupra eforturilor de conservare;
- Colectarea rezultatelor publice de la alte proiecte asemănătoare la nivel internațional;
- Discutarea bunelor practici internaționale cu referire la managementul speciei;
- Identificarea principalelor presiuni și amenințări asupra speciei urs brun, în vederea stabilirii obiectivelor de conservare și management a specie;
- Stabilirea structurii planului de acțiune a speciei urs brun la nivel național;
- Stabilirea modalității de funcționare a grupului de lucru pe parcursul derulării proiectului; pași pentru derularea acțiunii;
- Identificarea obiectivelor și acțiunilor specifice planului de acțiune
- Determinarea măsurilor prin care să se atingă obiectivele planului de acțiune;
- Analizarea măsurilor identificate;
- Armonizarea intereselor de conservare cu cele economice și sociale pentru managementul speciei urs brun în România;
- Stabilirea modului de implementare a măsurilor din punct de vedere al perioade de implementare, responsabilității, termenelor, urgențelor și necesităților .

Foto. 2. Întâlnirea grupului de lucru la Șimon / Bran 05-06.11.2015.

Foto. 3. Întâlnirea grupului de lucru din data de 15-16.03.2018 la Brașov / Facultatea de Silvicultură și Exploatare Forestiere.

A fost astfel menționată necesitatea stabilirii obiectivului pe care planul de acțiune la nivel național dorește să îl ia în considerare ca și punct de plecare legat de populația speciei la nivel național (mărimea populației, distribuție), precum și necesitatea de a fi realiști în stabilirea acestor obiective, având în vedere situația actuală - conform studiilor privind mărimea populației evaluate pentru urs în România, obligațiile asumate de România privind protecția speciei și necesitatea unor măsuri care să permită asigurarea unui management durabil al populației de urs brun în România.

Au fost listate principalele dificultăți întâmpinate de factorii implicați prezenți la întâlnire, precum și propunerile de soluționare a acestor dificultăți, concluzionând necesitatea unui plan de acțiune care să aibă în vedere factorul antropic și necesitatea unei coexistențe între populația umană și specia urs. De asemenea, a reieșit necesitatea de a exista o structură a Planului de acțiune plecând de la Acțiunile cheie pentru carnivorele mari la nivelul Europei realizat în 2015.

Foto. 4. Întâlnirea grupului de lucru din data de 29.03.2018 la INCDS Brașov.

Problemele identificate pe baza analizei punctelor de vedere exprimate în cadrul grupului de lucru au fost grupate în mai multe categorii, după cum urmează:

- Lipsa sau cunoștințe insuficiente:

- (1) lipsa unor baze de date privind rezultatele studiilor și activităților de monitorizare la nivel național;

- (2) lipsa sau cunoștințe științifice insuficiente asupra biologiei, ecologiei speciei, calității habitatului.

- Lipsa capacității instituționale:

- (1) lipsa sau coordonarea insuficientă și comunicarea între instituțiile responsabile și sectoarele implicate în gestionarea speciei în regiune;

- (2) lipsa sau insuficienta punere în aplicare a legislației existente.

- Reducerea sau degradarea, fragmentarea habitatului;
- Mortalitatea cauzată de om (accidentală, braconaj, vânătoare);
- Perturbarea speciei;
- Poluarea;
- Acceptanța începe să scadă din partea populației locale.

Obiectiv 3. Prevenirea, controlul pagubelor și rezolvarea conflictelor om-urs

A.3.1. Funcționarea unor specialiști acreditați care să asigure suport tehnic și științific în managementul speciei urs brun

A.3.2. Reducerea conflictelor om-urs prin implementarea măsurilor preventive de reducere a conflictelor

A.3.3. Stabilirea unor compensații și sau suport financiar pentru persoanele sau entitățile care au fost sau sunt afectate de prezența speciei urs brun

A.3.4. Reducerea impactului activităților antropice și integrarea măsurilor de conservare a speciei în alte sectoare de activitate

A.3.5. Prevenirea condiționării și habituării exemplarelor de urs

Obiectiv 4. Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia

A.4.1. Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia

Obiectiv 5. Îmbunătățirea cadrului legal și instituțional cu privire la managementul speciei urs

A.5.1. Îmbunătățirea capacității instituționale

A.5.2. Îmbunătățirea cadrului legal și aplicarea prevederilor legale

Obiectiv 1. Asigurarea arealului de distribuție și a mărimii populației pentru menținerea stării de conservare favorabile a speciei urs brun

ACȚIUNE 1.1.	Conservarea habitatului speciei urs brun în România
Obiective	<p>Asigurarea habitatului natural favorabil pentru un nivel optim al populației de urs brun în România, asigurând necesitățile de deplasare ale indivizilor în interiorul populației și asigurarea fluxului genetic optim în interiorul populației;</p> <p>Asigurarea ariei de distribuție a speciei, precum și a calității habitatelor specifice naturale pentru satisfacerea cerințelor ecologice ale speciei și menținerea pe termen lung a unei populații viabile de urs brun din România.</p>
Motivație	<p>Dezvoltarea și expansiunea zonelor locuite, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport, schimbarea utilizării terenurilor și exploatarea resurselor naturale, reprezintă principalele activități ce conduc la reducerea, degradarea și fragmentarea habitatelor specifice.</p> <p>La nivel național, în ultimi 10 ani, au fost identificate mai multe cazuri în care s-au înregistrat prezențe permanente ale unor indivizi din specia urs brun în afara ariei istorice de distribuție raportate de România, fapt ce indică o dinamică a distribuției speciei, din diferite cauze naturale și antropice cu impact direct sau indirect.</p> <p>O serie de activități antropice cu impact asupra habitatelor favorabile, nu sunt reglementate corespunzător, astfel că este necesară realizarea unor studii și implementarea unor măsuri de management, ale căror rezultate să contribuie la îmbunătățirea reglementărilor existente în vederea reducerii impactului activităților antropice din interiorul habitatelor favorabile, astfel încât să se asigure conservarea acestora.</p>
Descriere	<p>a) Cartarea arealului de distribuție al speciei urs brun în România.</p> <p>Cartarea arealului de distribuție are la bază cartarea habitatelor favorabile speciei urs brun, cartarea coridoarelor ecologice și cartarea zonelor de management ale speciei urs brun</p> <p>b) Reglementarea aplicării măsurilor propuse și validate din ghidurile realizate în proiectele finalizate anterior, ce vizează conservarea și managementul speciei urs brun și habitatelor specifice.</p> <p>Reglementarea presupune realizarea unor norme metodologice-tehnice, aplicabile în stabilirea condițiilor / luarea deciziilor de acordare a avizelor / acordurilor / autorizațiilor pentru planuri/proiecte/activități care afectează habitatele favorabile speciei urs brun, pentru reducerea / eliminarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • impactului proiectelor / planurilor / activităților antropice (infrastructura de transport, parcuri de producție energie alternativă, dezvoltare zone rezidențiale, infrastructură turistică etc.); • impactului activităților antropice (turism, colectare fructe de pădure / ciuperci, lucrări silvice și cinegetice, exploatare resurse naturale etc.) asupra speciei urs brun, realizate în habitatul natural.

ACȚIUNE 1.1.	Conservarea habitatului speciei urs brun în România
Descriere (continuare)	<p>În acest sens, Ministerul Mediului constituie o comisie de specialiști, de lucru funcționale, cu rol de analiză și selecție a informațiilor din ghidurile realizate anterior, care se pot transforma în norme tehnice aplicabile. În cazul în care se constată că informațiile nu acoperă toate domeniile de impact, atunci comisia propune a se realiza și alte ghiduri, care să conțină măsurile necesare pentru a realiza un management conservativ al speciei.</p> <p>Pe baza acestor analize, Ministerul Mediului realizează norme tehnice de aplicare pentru ghidurile realizate anterior, acolo unde este cazul și care au legătură cu managementul speciei urs brun. Se va acorda o atenție sporită efectului cumulativ al acestor impacturi, astfel încât obiectivul de conservare al speciei urs brun să nu fie afectat. Se vor propune măsuri de reducere /eliminare a impactului pentru fiecare din cele trei cazuri prezentate.</p> <p>c) Reglementarea participării gestionarilor fondurilor cinegetice în comisiile organizate la agențiile de protecția mediului pentru analizarea unor proiecte / planuri / activități cu potențial impact asupra speciei urs brun, în vederea avizării acestora.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizarea unor norme interne la nivel central, astfel încât să se reglementeze implicarea gestionarilor fondurilor cinegetice în procedura de avizare a diferitelor planuri/proiecte/studii/activități de utilizare a resurselor naturale (silvic, agricol, resurse minerale, alte resurse naturale, etc.) și a teritoriului (PUG, PUZ), care afectează specia urs brun, în special și fauna de interes cinegetic, în general. • Reglementarea avizării amenajamentelor pastorale în vederea armonizării planurilor agro / silvo / pastorale și de urbanism cu potențial impact asupra managementului speciei urs brun. • Reglementarea realizării, avizării și implementării planurilor de management cinegetic la nivel de fond cinegetic și armonizarea acestora cu planurile de management ale ariilor naturale protejate, peste care se suprapun, care au specia urs brun în formularul standard NATURA 2000. <p>d) Realizarea unui studiu privind impactul activităților de recoltare ciuperci și fructe de pădure asupra populației de urs brun.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pe baza studiului realizat la nivel național/regional/județean se vor reglementa aceste activități, astfel încât impactul lor să fie minim asupra faunei în general și asupra speciei <i>Ursus arctos</i> în special - Propunere de modificare ORDIN nr. 410 din 11 aprilie 2008 (pentru aprobarea Procedurii de autorizare a activităților de recoltare, capturare și/sau achiziție și / sau comercializare, pe teritoriul național sau la export, a florilor de mină, a fosilelor de plante și fosilelor de animale vertebrate și nevertebrate, precum și a plantelor și animalelor din flora și, respectiv, fauna sălbatică și a importului acestora), astfel încât autorizarea recoltării produselor accesorii pădurii să se realizeze în funcție de rezultatele studiului.

ACȚIUNE 1.1.	Conservarea habitatului speciei urs brun în România
Descriere (continuare)	<p>e) Realizarea unui studiu pentru determinarea dietei speciei urs brun în condițiile actuale din România, în vederea evaluării resurselor trofice necesare și disponibile</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiul se va realiza la nivel național pentru fiecare județ și vor fi implicați și gestionari ai fondurilor cinegetice. Pe baza rezultatului studiului se vor propune măsuri de îmbunătățire sau completare a resurselor trofice. • Studiul trebuie să aibă în vedere zonele în care se administrează hrană suplimentară/complementară pentru specia urs brun și zone în care nu se administrează. <p>f) Realizarea și gestionarea unei baze de date on-line la nivel de Ministerul Mediului cu privire la conservarea habitatului natural și managementul speciei urs brun.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baza de date va cuprinde la habitatele favorabile, coridoare ecologice, zonarea managementului speciei, zonă intravilan, proiecte naționale/regionale/locale de infrastructură, precum și alte date privind activități care pot afecta habitatul și managementul speciei, rezultatele studiilor privind evaluarea mărimii populației de urs brun, calitatea habitatelor specifice. <p>g) Elaborare unor ghiduri pentru evaluarea impactului activităților antropice asupra populațiilor de urs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ghidurile se referă la construcțiile noi (transport, energie, turism), schimbarea utilii zării terenului, activități de extragere a resurselor naturale care afectează resursa trofică a speciei sau duc la deteriorarea calității habitatelor, inclusiv efectul cumulativ al acestora. • <p>h) Realizarea unui studiu privind impactul utilizării unui nou habitat de către populația de urs brun, în comparație cu utilizarea habitatului tradițional, asupra activităților antropice tradiționale realizate în aceste zone;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se constată tot mai des prezența speciei urs brun în afara arealului tradițional, unde comunitățile locale nu sunt obișnuite cu prezența speciei în zonă și nici nu au dezvoltat sisteme de prevenire sau reducere conflicte, fapt ce ar putea să afecteze specia pe termen lung, prin reducerea acceptanței acesteia în zonele respective și nu numai.
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Suprafața habitatului favorabil; • Hărții privind calitatea habitatelor și zone de risc privind fragmentarea habitatelor; • Norme tehnice pentru reducerea impactului unor planuri/proiecte/activități asupra habitatului favorabil; • Set măsuri de management/conservare în siturile NATURA 2000 pentru specia urs brun;

ACȚIUNE 1.1.	Conservarea habitatului speciei urs brun în România
Rezultate (continuare)	<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea gestionarilor fondurilor cinegetice în procesul de avizare al planurilor/proiectelor/activităților cu potențial impact asupra habitatului favorabil; • Activități reglementate de colectare a ciupercilor și fructelor de pădure din habitatul favorabil; • Măsuri de îmbunătățire a ofertei trofice necesare speciei; • Îmbunătățirea și păstrarea habitatului natural; • Baze de date online cu privire la conservarea habitatului favorabil și managementul speciei urs brun; • Ghiduri pentru evaluarea impactului activităților antropice asupra populației de urs brun în România.
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; Agențiile pentru Protecția Mediului, • Garda Națională de Mediu, Gărzile Forestiere; • Institute de Cercetare / Universități / Organizații implicate în conservarea și managementul speciei urs brun; Gestionari de fonduri cinegetice; Administratori / Custozii arii naturale protejate
Termen	5 ani
Urgență	1
Beneficiu	5

ACȚIUNE 1.2.	Controlul dezvoltării zonelor antropice
Obiective	Limitarea dezvoltării infrastructurii antropice în interiorul habitatelor favorabile speciei urs brun.
Motivația	În ultimi 25 de ani se înregistrează un proces de alterare a habitatului natural în zonele unde s-a extins intravilanul (case de vacanță, facilități turistice și zone rezidențiale permanente), astfel încât unele exemplare de urs fiind nevoite să intre în contact direct cu oamenii în acele zone, producând inevitabil conflicte directe om-urs, fapt ce poate provoca scăderea nivelului de acceptanță al speciei din partea comunităților locale care împart același teritoriu cu specia urs brun.

ACȚIUNE 1.2.	Controlul dezvoltării zonelor antropice
Descriere	<p>a) Reglementarea dezvoltării intravilanului în zonele cheie pentru specia urs brun.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se vor realiza ghiduri de bune practici cu recomandări privind utilizarea teritoriului în zonele frecventate de urși, astfel încât aceștia să nu fie afectați de dezvoltarea intravilanului. • Identificarea unor măsuri compensatorii pentru proprietarii de terenuri din aceste zone, cărora li se impun măsuri de limitare a utilizării terenurilor respective. • Zonele cheie pentru specia urs brun sunt identificate conform legislației în vigoare (arii naturale protejate unde există specia urs brun, coridoare ecologice etc.). <p>b) Reglementarea asumării responsabilității pentru proprietari și autorități locale, care realizează/aprobă construcții permanente în habitatul favorabil speciei urs brun, prin acte normative.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizare unor recomandări pentru includerea lor în regulamentul de urbanism a unor măsuri speciale pentru construcții / amenajări, asumate de proprietar și autoritatea locală (consiliul local, primărie, consiliul județean, etc.). Autoritatea locală are obligația să informeze proprietarul cu privire la prezența ursului și a riscului de conflicte în zona respectivă.
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Ghiduri de bune practici care să includă sub formă de recomandări un set de măsuri pentru dezvoltarea intravilanului din arealul ursului; • Măsuri compensatorii pentru proprietarii de terenuri din aceste zone, cărora li se impun măsuri de limitare a utilizării terenurilor respective; • Măsuri speciale pentru construcții și amenajări din habitatul favorabil speciei urs brun, destinate a fi incluse în regulamentul de urbanism. • Păstrarea habitatului natural. • Păstrarea comportamentului natural al ursului. • Reducerea conflictelor directe om-urs.
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Consiliile județene; • Primării; • Proprietari; • Agențiile pentru Protecția Mediului; • Garda Națională de Mediu;
Termen	Permanent
Urgență	2
Beneficiu	5

ACȚIUNE 1.3.	Monitorizarea populației de urs brun la nivel național
Obiective	Determinarea mărimii și stării de conservare a populației de urs brun în România..
Motivația	Principalele decizii de management al speciei de urs brun sunt luate în urma cunoașterii stării de conservare a populației și a tendinței populației la nivel național, regional și local. Astfel, deciziile de management conservativ asupra populației de urs brun, trebuie să se bazeze pe date științifice privind mărimea populației și stării ei de conservare și a dinamicii acesteia.
Descrierea	<p>a) Monitorizarea stării de conservare a populației de urs brun.</p> <p>Monitorizarea stării de conservare a populației de urs brun se va realiza periodic, o dată la 6 ani, la scară națională, conform metodologiei avizate de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, pentru aplicarea prevederilor art. 11 din Directiva Habitatare și elaborarea raportului de țară conform obligațiilor stabilite prin art. 17 din directivă și a bunelor practici internaționale și naționale.</p> <p>Monitorizarea ar trebui să vizeze următoarele categorii de date necesare pentru analiza stării de conservare (populație, habitate, presiuni și amenințări):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estimarea mărimii și structurii populației urmărește: estimarea anuală și periodică a populației, natalitatea și mortalitatea în cadrul populației de urs brun, dinamica populației, identificarea zonelor în care se înregistrează mortalități ridicate cauzate de om, precum și evaluarea stării de sănătate a populației de urs; • Evaluarea calității habitatelor va urmări: revizuirea periodică a capacității de suport a habitatelor, variații ale arealului de distribuție (cartarea în interiorul arealului de distribuție a următoarelor clase: 1) prezență și reproducere; 2) prezență fără reproducere; 3) prezență ocazională/accidentală), cartarea zonelor de concentrare sezonieră, analiza fragmentării la nivel național, • Identificare presiuni și amenințări: se vor utiliza clasele stabilite pentru raportarea către Comisia Europeană și se vor cartografi zonele în care presiunile și amenințările pot fi considerate ca fiind semnificative pentru starea de conservare. <p>Este recomandat ca această monitorizare a mărimii populației, utile evaluării stării de conservare, să fie fundamentată și pe metode bazate pe analize genetice ce pot oferi informații cu o precizie ridicată a mărimii populației. În secundar funcțiile de resurse disponibile pot fi urmărite și alte obiective precum: stabilirea potențialului evolutiv și al viabilității genetice și pentru detectarea timpurie a problemelor genetice (consangvinizare) în cadrul populației de urs la nivel național; stabilirea nivelului fluxului de gene în cadrul populației de urs la nivel național..</p> <p>Standardizarea și aplicarea coordonată a metodologiei de monitorizare la nivel național constituie elemente cheie pentru asigurarea calității datelor. Realizarea unui sistem care să asigure colectarea datelor rezultate prin aplicarea programului de monitorizare cât și a altor studii privind această specie, este necesar pentru facilitarea accesului persoanelor interesate, pentru evaluarea eficienței măsurilor de management și luarea deciziilor privind revizuirea planului de acțiune și de management al speciei..</p>

ACȚIUNE 1.3.	Monitorizarea populației de urs brun la nivel național
Descrierea (continuare)	<p>b) Monitorizarea intensivă</p> <p>Monitorizarea intensivă se va realiza periodic, cel puțin o dată la 10 ani, la scară națională, conform bunelor practici internaționale și naționale, prin studii genetice pentru care se vor colecta date din fondurile cinegetice și ariile naturale protejate.</p> <p>Monitorizarea intensivă presupune:</p> <ul style="list-style-type: none"> • monitorizarea mărimii populației și stabilirea numărului minim de indivizi la nivel național, regional și județean, • stabilirea potențialului evolutiv și al viabilității genetice, • detectarea timpurie a problemelor genetice (consangvinizare) în cadrul populației de urs la nivel național, • stabilirea nivelului fluxului de gene în cadrul populației de urs la nivel național. <p>Colectarea datelor din teren se realizează în urma elaborării unor protocoale de colectare a probelor în colaborare cu gestionarii fondurilor cinegetice și colectare anuală de probe de la exemplarele împușcate, capturate și/sau probe colectate non-invaziv.</p> <p>c) Monitorizarea permanentă</p> <p>Monitorizarea permanentă se va realiza anual, la nivel județean, regional și național, cu date colectate de pe fondurile cinegetice și ariile naturale protejate, având ca obiectiv furnizarea următoarelor date / informații:</p> <ul style="list-style-type: none"> • estimarea mărimii, structurii, densității populației de urs brun în România; • determinarea distribuției permanente, sezoniere și accidentale la nivel național a populației de urs brun; • monitorizarea funcționalității coridoarelor ecologice/punctelor critice; • identificarea zonelor în care se înregistrează mortalități ridicate cauzate de om; • identificarea zonelor cu nivel ridicat al conflictelor, • evaluarea pagubelor produse de urs și a cauzelor producerii. <p>Monitorizarea permanentă trebuie să fie completată de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • protocoale de colectare a datelor de prezență a speciei și a probelor genetice invazive, actualizate periodic; • colectarea anuală de către gestionarii fondurilor cinegetice și a altor organisme abilitate (administrații arii protejate, proiecte, etc.) a probelor genetice invazive, de la toate exemplarele recoltate/ capturate/accidentate și predate autorității științifice CITES în domeniu cinegetic. • Monitorizarea permanentă a populației de urs brun în România se bazează pe estimarea anuală a numărului de urși la nivel județean și național, realizată cu date colectate de pe fondurile cinegetice prin următoarele metode: <p>o în perioada de primăvară:</p> <p>(1) Protocol de evaluare a numărului de urși prin observații directe și cu ajutorul camerelor cu senzori de mișcare în zonele de mișcare/trecere și în</p>

ACTIUNE 1.3.	Monitorizarea populației de urs brun la nivel național
<p>Descriere (continuare)</p>	<p>punctele de hrănire. Se recomandă utilizarea metodologiilor de monitorizare a ursului (bazate pe colectarea urme și capturi foto) propuse în “Ghidul pentru estimarea populației de urs brun” elaborat în cadrul proiectului LIFEURSUS – LIFE08NAT/RO/000500. Pentru a elimina / reduce numărarea și contabilizarea multiplă a acelorași exemplare de urs brun înregistrate pe camerele fondurilor cinegetice învecinate se va dezvolta și folosi un program (soft) de identificare a exemplarelor de urs.</p> <p>(2) Protocol de evaluare prin înregistrarea și măsurarea urmelor în vederea evitării dublei/multiplelor înregistrări prin eliminarea de la numărare a urmelor cu dimensiuni egale;</p> <p>(3) Identificarea unităților reproductive;</p> <ul style="list-style-type: none"> • în perioada de vară-toamnă: <p>(1) Protocol de evaluare a numărului exemplarelor de urs prin observații directe și cu ajutorul camerelor cu senzori de mișcare în zonele de mișcare/trecere și în zonele unde produc pagube și conflicte. Pentru a elimina/ reduce numărarea și contabilizarea multiplă a acelorași exemplare de urs brun înregistrate pe camerele fondurilor cinegetice învecinate se va dezvolta și folosi un program (soft) de identificare a exemplarelor de urs</p> <p>(2) Protocol de evaluare prin înregistrarea unităților reproductive, când se pot observa puii din anul curent și anul precedent.</p> <p>Evaluarea se realizează pe o perioadă de un an calendaristic, începând primăvara și se finalizează toamna.</p> <p>Procedura detaliată de determinare a mărimii populației urs brun la nivel național va fi distribuită anual de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului (Ministerul Mediului) structurilor din teritoriu (APM-uri), care vor coordona monitorizarea efectivelor de urs brun la nivel județean.</p> <p>Toate datele care reflectă prezența speciei urs brun la nivelul fondurilor cinegetice vor fi integrate într-un studiu de estimare a efectivelor la nivel național (pe zone ecologice relevante/ categorii de zone de management) și de determinare a nivelului maxim de intervenție în populația de urs brun.</p> <p>Odată cu centralizarea datelor pe județ se vor face propuneri de plafon maxim de intervenție pe fonduri cinegetice și gestionari. Totodată, gestionarii vor justifica propunerile făcute.</p> <p>Propunerile gestionarilor fondurilor cinegetice de plafon maxim de intervenție, vor avea la bază nivelul pagubelor și conflictelor înregistrate, situația efectivelor reale estimate în anul precedent comparativ cu cele optime, tendința și structura populației.</p> <p>În urma rezultatului monitorizării permanente / anuale, autoritatea centrală pentru protecția mediului (Ministerul Mediului), va stabili nivelul și modul de intervenție asupra populației de urs brun la nivel național, în corelație cu rezultatele monitorizării stării de conservare și a monitorizării intensive, dacă au fost realizate până la data finalizării monitorizării permanente / anuale.</p> <p>Analizarea datelor primare provenite de la gestionarii fondurilor cinegetice în vederea realizării studiului de monitorizare permanentă / anuală se va realiza</p>

ACȚIUNE 1.3.	Monitorizarea populației de urs brun la nivel național
Descriere (continuare)	<p>de institute / entități / organizații de profil, care au personal calificat în domeniul cinegetic și au capacitate tehnică de colectare, analizare și verificare date primare la nivel național .</p> <p>Activitatea va fi contractată de Ministerul Mediului, pe o perioadă ce permite derularea activității de la an la an.</p> <p>Programul de monitorizare este adaptativ, putând fi revizuit ca urmare a unor situații nou apărute sau pentru a completa informațiile necesare pentru fundamentarea măsurilor de management.</p>
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Starea de conservare a populației de urs brun; • Mărimea minimă a indivizilor din populația de urs brun, determinată prin analize genetice; • Caracterizarea genetică a populației de urs brun; • Estimări și tendințe anuale ale mărimii populației de urs brun, determinată în urma monitorizării permanente; • Studiu anual de estimare a populației de urs brun în România, în urma căruia Ministerul Mediului poate să stabilească nivelul maxim de intervenție anuală/periodică în populația de urs brun;
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • APM-uri; • Instituții și organizații de cercetare în domeniul faunei cinegetice; • Gestionari de fonduri cinegetice; organizații de conservare în domeniul faunei cinegetice; • Administratori/Custozi arii naturale protejate. • Ministerul Mediului;
Termen	<ul style="list-style-type: none"> • 3 ani (periodic la 6 ani) - Starea de conservare a populației de urs brun; • 3 ani (periodic la 10 ani) -Mărimea minimă a populației de urs brun, determinată prin analize genetice și caracterizarea genetică a populației; • permanent (anual) – estimări și tendințe anuale ale mărimii populației de urs brun și stabilirea nivelului maxim de intervenție în populație.
Urgență	1
Beneficiu	5

ACȚIUNE 1.4.	Asigurarea efectivului optim al populației de urs brun
Obiective	Menținerea populației de urs brun la un nivel optim, astfel încât gestionarii fondurilor cinegetice să fie direct interesați să fie implicați în măsuri de conservare a speciei urs brun, iar comunitățile locale să nu fie afectate de prezența speciei în zona lor de activitate.
Motivația	Efectivul optim este reglementat de Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, și reprezintă numărul de exemplare aparținând unei specii din fauna cinegetică, care habitează într-un fond cinegetic, într-o anumită structură populațională, și asigură conservarea speciilor, produce minimum de pagube și nu prezintă risc pentru populația umană. Pornind de la definiția efectivului optim, implementarea măsurilor de management ale speciei urs brun se realizează la nivel de fond cinegetic și nu sunt reglementate a se realiza diferențiat pe zone de management local sau regional, astfel că pentru asigurarea efectivului optim al populației de urs brun în România, astfel că trebuie găsite soluții diferite în funcție de zonele de activitate antropică și habitatele naturale utilizate de specie.
Descriere	<p>a) Determinarea efectivului optim al populației de urs brun în România. Efectivul optim se va determina periodic, o dată la 10 ani, în funcție de capacitatea de suport a habitatelor favorabile, la care se adaugă și contribuția reprezentată de suplimentarea hranei în mod artificial acolo unde aceasta se practică, și de gradul de acceptanță al populației umane măsurată obiectiv la nivel de comunități pe baza unor standarde acceptate la nivel național, astfel încât populația optimă de urs brun să aibă o structură normală pe sexe și clase de vârstă, acceptabil din punct de vedere al echilibrului cu populațiile altor specii cinegetice și al prejudiciilor produse omului;</p> <p>b) Determinarea zonelor de management al populației de urs brun la nivel național în vederea asigurării efectivului optim al populației de urs brun. Pentru asigurarea și menținerea stării de conservare favorabile a speciei se va realiza un management populațional diferențiat, astfel încât să se asigure nuclee de reproducere, zone de mișcare în arealul natural (coridoare ecologice), zone de recolonizare naturală, zone de liniște și zone de hrănire, ținând cont de următoarele principii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • conservarea habitatului favorabil speciei, • interesul sănătății și securității publice, • obiectivele strategice de dezvoltare locale / regionale, <ul style="list-style-type: none"> o prevenirea și reducerea pagubelor, o asigurarea unui efectiv optim al populației de urs brun prin măsuri de refacere a ofertei trofice, acolo unde este cazul și prin controlul mărimii populației.

ACȚIUNE 1.4.	Asigurarea efectivului optim al populației de urs brun
<p>Descriere (continuare)</p>	<p>speciei urs brun în România.</p> <p>Zonarea managementului speciei urs brun se va realiza pe baza unor obiective de conservare și criterii stabilite astfel încât să nu afecteze starea de conservare favorabilă a populației de urs brun în România.</p> <p>Criteriile pentru zonarea managementului speciei urs brun, trebuie să includă aspecte de ordin ecologic și socio-economic, care să fundamenteze stabilirea obiectivelor și alegerea măsurilor.</p> <p>Având în vedere că procesul de desemnare a unor zone presupune o nivel ridicat de informații și o abordare participativă cu scopul diminuării conflictelor sociale, este oportună în principal stabilirea unor obiective de conservare/management și a unor criterii de stabilire a zonelor de conservare/management.</p> <p>Obiectivele și criteriile necesare stabilirii zonelor de conservare/management trebuie să țină cont de mărimea populației, starea/calitatea habitatelor, efectivele optime, managementul cinegetic istoric, ariile protejate existente, coridoarele ecologice, zonele de concentrare, zonele cu conflicte, obiective strategice de dezvoltare a României. Ca principiu este nevoie de definirea a unor categorii de zone considerând obiective diferite de conservare ce trebuie atinse prin pachete de măsuri ce pot include și vânătoarea ca activitate de management.</p> <p>Zonarea managementului pentru specia urs brun la nivel național, se va face printr-un act normativ (Ordin de Ministru), emis în baza rezultatelor obținute în urma unui studiu științific.</p> <p>Zonele de management al populației de urs brun se vor stabili prin realizarea unui studiu la nivel național/regional și trebuie să includă următoarea zonare:</p> <p>(1) Zone cheie pentru conservare</p> <p>În aceste zone principalele măsuri ar trebui să vizeze menținerea condițiilor de habitat, reducerea deranjului și minimizarea activităților umane cu potențial impact direct asupra speciei urs brun.</p> <p>Zonele cheie pentru conservare se vor stabili, astfel încât să includă și următoarele categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zone protejate la nivel național: parcurile naționale și zone de protecție integrală din parcurile naturale. În aceste zone managementul cinegetic este realizat de administrația ariilor naturale, iar vânătoarea nu este permisă, decât în condiții speciale, cu acordul consiliului științific, în conformitate cu legislația în vigoare. • zone de liniște din cadrul fondurilor cinegetice – În aceste zone, managementul cinegetic este realizat de gestionarii fondurilor cinegetice și vânătoarea nu este permisă, în conformitate cu legislația în vigoare. • zone speciale de conservare, care au un plan de management aprobat în conformitate cu legislația de mediu în vigoare (situri Natura 2000, coridoare ecologice, zone cu statut sectorial special – păduri virgine). • zone cu habitate favorabile pentru perioada somnului de iarnă (în principal pentru femele). Aceste zone se determină în urma unui studiu științific, împreună cu gestionarii fondurilor cinegetice. <p>Fondurile cinegetice din aceste zone sau părți din fondurile cinegetice pot fi</p>

ACȚIUNE 1.4.	Asigurarea efectivului optim al populației de urs brun
<p>Descriere (continuare)</p>	<p>clasificate ca zone de conservare a genofondului și manageriate corespunzător, inclusiv prin asigurarea unor subvenții pentru gestionarii fondurilor cinegetice (sumele trebuind să încurajeze implementarea măsurilor de conservare).</p> <p>Hrănitul complementar poate fi permis în condiții specifice, clar definite, asociate unor obiective de conservare.</p> <p>În aceste zone, intervențiile în populație pot fi permise numai în condiții de urgență sau situații cu risc (inclusiv pentru asigurarea toleranței față de specie în zonele de recolonizare naturală, coridoare ecologice-habitat favorabil) sau în condiții controlate pentru restabilirea unei structuri normale a populației, dacă rezultatele fundamentate prin studii științifice, arată o structură dezechilibrată pe sexe.</p> <p>În aceste zone trebuie asigurate mecanisme de subvenție a metodelor de protecție a gospodăriilor și de bune practici ale habitatelor.</p> <p>Pentru eficientizarea măsurilor de conservare din aceste zone este necesar să se stabilească o suprafață minimă a unui trup de habitat ce se compune ca element în cadrul zonării.</p> <p>(2) Zone de management durabil</p> <p>Aceste zone se vor stabili, astfel încât să includă și habitate naturale favorabile pentru perioada somnului de iarnă, pentru reproducere, hrănire și mișcare sezonieră, precum și coridoare de interes regional și național, unde efectivele estimate sunt mai mari decât efectivele optime la nivel de fonduri cinegetice.</p> <p>În aceste zone se impun măsuri pentru creșterea ofertei trofice în pădure, respectiv fructe de pădure și ciuperci, precum și menținere a efectivelor populației de cervide și mistreț la un nivel optim.</p> <p>Se va asigura un management forestier adecvat, având în vedere principiul rotației lucrărilor silvice.</p> <p>În aceste zone sunt permise următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hrănitul complementar în formă reglementată și cu obiective clar stabilite, astfel încât să nu favorizeze creșterea artificială a efectivelor; • în mod excepțional, translocări ale unor exemplare de urs, care provin din zonele de management al conflictelor, cu acordul gestionarului fondului cinegetic și al autorităților locale (primărie, consiliu local), unde urmează a se face această acțiune. • reglarea densităților efectivelor de urs brun prin acțiuni de vânătoare reglementată de către autoritatea centrală care răspunde de managementul speciei. <p>Nivelul maxim și modul de intervenție în populația de urs brun prin vânătoare în zona de management durabil, se determină în urma studiilor anuale bazate pe monitorizări permanente/anuale la nivel național, bazate pe datele primare de prezență colectate de pe fondurile cinegetice. Vânătoarea poate fi permisă, în limita unui nivel maxim de intervenție, în condițiile în care stabilirea lor este recomandată de rezultatele studiilor științifice, planificarea lor se face pe criterii comunicate gestionarilor și publicului, impactul aplicării cotelor este demonstrat prin indicatori asumați de factorii interesați și procesul de alocare este principal,</p>

ACȚIUNE 1.4.	Asigurarea efectivului optim al populației de urs brun
<p>Descriere (continuare)</p>	<p>fundamentat ecologic și social, transparent și nu permite abuzuri. În contextul în care apar efecte nedorite în sensul periclitării obiectivelor de conservare, vânătoarea poate fi suspendată până când se constată o îmbunătățirea situației.</p> <p>(3) Zone de management al conflictelor</p> <p>Zonele de management al conflictelor reprezintă zonele cu risc major pentru populația umană, în care istoricul conflictelor indică o problemă cu impact social major și prezența exemplarelor de urs brun nu este dorită de comunitățile și/sau autoritățile locale.</p> <p>Aceste zone cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zone intravilane rezidențiale, stațiuni turistice și cele din imediata apropiere a acestora; • zone parțiale de concentrare tradițională (zonele cu livezi și culturi agricole utilizate de urși) pe perioada sezonului de hiperfagie <p>În aceste zone trebuie să se încurajeze (stimuleze) comportamente sociale adecvate prevenției conflictelor și descurajate practicile ce duc la alterarea comportamentului animalelor.</p> <p>Metodele de prevenire a pagubelor / conflictelor în această zonă trebuie să fie stimulate pentru achiziționarea unor echipamente de protecție animale / culturi agricole / bunuri materiale (garduri electrice, câini specializați, tomberoane anti-urs), care se utilizează cu succes în toate țările în care acestea se aplică.</p> <p>Reglementarea hrănitului complementar pentru specia urs brun în a în aceste zone.</p> <p>Se poate realiza hrănirea de abateră, cu caracter temporar, în afara zonelor de risc de conflicte. Gestionarea corespunzătoare a hrănitului complementar pentru alte specii (mistreț), astfel încât și acesta să se facă doar în perioadele de obligativitate prin contractele de gestionare.</p> <p>În aceste zone, autoritățile locale trebuie să asigure un management eficient al deșeurilor menajere, bazat pe amplasarea unor containere / tomberoane anti-urs, care vor fi colectate zilnic sau ori de câte ori e nevoie, astfel încât urșii să nu mai fie atrași în intravilanul rezidențial sau în zonele turistice.</p> <p>În aceste zone se stabilesc nivele de intervenție pentru relocarea și / sau recoltarea unor exemplare de urs, destinate reducerii populației, cu scopul asigurării siguranței comunităților locale. Planificarea intervențiilor trebuie să aibă în vedere reducerea bazei populației prin extragerea exemplarelor juvenile sau recoltarea femelelor (fără pui).</p> <p>Nivelul de intervenție stabilit anual se va fundamenta considerând distribuția spațială a conflictelor directe urs-om, a pagubelor, monitorizarea stării de conservare și a monitorizării anuale, la nivel de regiune sau fond cinegetic.</p> <p>Principalii indicatori urmăriți vor fi reducerea conflictelor directe urs-om, reducerea pagubelor și menținerea efectivului la nivelul optim al populației.</p> <p>Se vor realiza periodic studii și analize sociologice, pentru a evalua schimbările de relaționare a publicului față de specie.</p> <p>Orice formă de sprijin acordată gestionarilor de faună trebuie relaționată cu atingerea obiectivului de management.</p>

ACȚIUNE 1.4.	Asigurarea efectivului optim al populației de urs brun
<p>Descriere (continuare)</p>	<p>(4) Zone marginale</p> <p>Zonele marginale sunt zone în care apar unele exemplare de urs brun în habitate naturale sau prezența ursului are un caracter accidental și în care reproducerea nu are loc.</p> <p>Aceste zone pot să prezinte valoare ecologică pentru urși aflați în dispersie, însă populația este reprezentată de indivizi aflați la marginea sau în afara ariei de distribuție naturală a speciei.</p> <p>În aceste zone se pot acorda nivele de intervenție în populație prin acțiuni de relocare (dacă aceste exemplare apar accidental și nu reprezintă un pericol iminent la sănătatea și integritatea omului, prima opțiune de luat în calcul ar trebui să fie relocarea) sau dacă este cazul chiar prin vânatoare (exemplarul pune în pericol viața oamenilor), stabilite de către autoritatea responsabilă în afara cotelor planificate anterior.</p> <p>În aceste zone hrănitul de orice fel al ursului nu este permis. Odată cu observarea timp de cinci ani consecutiv a femelelor cu pui în habitate naturale, cu ocazia revizuirii zonării, zona respectivă poate fi inclusă în una din celelalte trei zone.</p> <p>Zonele propuse în zonarea managementului speciei urs brun, au un caracter informativ și explicativ a modului în care considerăm noi că trebuie abordată zonarea.</p> <p>Zonarea va fi definitivată în urma studiului științific, în care se va realiza o analiză de ordin ecologic și a unei analize de ordin socio-economic care să fundamenteze stabilirea obiectivelor și alegerea măsurilor. De asemenea studiul științific trebuie să stabilească măsuri de gestiune a habitatelor, populației de urs și a conflictelor om-urs, pentru fiecare zonă de management.</p> <p>c) Studiu privind determinarea impactului speciei urs brun asupra speciilor pradă (cerb, căprior, mistreț), cu implicații în sectoarele cinegetic, silvic și agricol.</p> <p>Studiul se va realiza periodic (10 ani), pe baza obiectivelor de conservare a speciei urs brun și a obiectivelor de management cinegetic al speciilor pradă, astfel încât, rezultatele lui să ajute la menținerea stării de conservare favorabilă a populației de urs brun în România și la realizarea unui management cinegetic adecvat care să mențină echilibrul pradă-prădător la nivel de fond cinegetic/județ/regiune.</p> <p>Compensarea gestionarilor în lipsa nivelului de intervenție, acolo unde rezultatele studiului arată că există un impact major asupra speciilor pradă.</p>
<p>Rezultate</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Efectivul optim al populației de urs brun în condițiile actuale din România; • Zonarea managementului speciei urs brun în România, obținută în urma unui studiu științific la nivel național și reglementată printr-un act normativ • Studiu privind determinarea impactului speciei urs brun asupra speciilor pradă; • Compensarea gestionarilor care au fonduri cinegetice, unde specia urs brun are impact semnificativ asupra speciilor pradă;

ACȚIUNE 1.4.	Asigurarea efectivului optim al populației de urs brun
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Instituții și organizații de cercetare în domeniul cinegetic; • Gestionari de fonduri cinegetice, organizații de conservare.
Termen	<ul style="list-style-type: none"> • 2 ani (revizuit periodic la 10 ani)
Urgență	1
Beneficiu	5

ACȚIUNE 1.5.	Vânătoarea ca măsură de management a speciei urs brun în România
Obiective	<p>Menținerea unei populații de urs brun optime din punct de vedere ecologic, economic și social, prin extragerea surplusului populațional (diferența dintre efectivul real estimat și efectivul optim), din zonele cu densități ridicate, prin acțiuni specifice de vânătoare reglementată, pentru realizarea echilibrului în natură și în vederea păstrării stării actuale de conservare favorabilă a populației de urs brun din România;</p> <p>Prevenirea și reducerea pagubelor și conflictelor provocate de specia urs brun prin reducerea numerică controlată a efectivelor de urs brun din zonele potențiale de conflicte;</p> <p>Acceptarea speciei de către toate grupurile de interese, care conviețuiesc direct cu specia urs brun, astfel încât să se asigure o coexistență reală om-urs.</p>
Motivația	<p>În actualul context național, starea de conservare a speciei urs brun este favorabilă, trendul populației este în creștere, nivelul pagubelor și conflictelor este în creștere, iar acceptanța speciei în comunitățile rurale și în unele zone turistice de interes național este în scădere. În acest context se impune ca vânătoarea să fie un instrument de management, care să mențină mărimea populației de urs brun la un efectiv optim, acceptat de specialiști în domeniul cinegetic și de comunitățile rurale și urbane.</p> <p>Datorită procesului continuu de restrângere a habitatului natural al speciei urs brun în România, există la nivel național zone cu densități ridicate de urși, care reprezintă un risc ridicat de pierderi, atât pentru oameni cât și pentru specie (indivizi din populația de urs). Punctual, în unele zone,</p>

ACȚIUNE 1.5.	Vânătoarea ca măsură de management a speciei urs brun în România
Motivația (continuare)	<p>fenomenul de suprapopulare a terenurilor cu urși, alături de degradarea habitatului natural, cât și o posibilă destructurare a populației în unele zone punctuale, constituie cauza principală a modificării comportamentului social specific și pierderea fricii față de om al ursului, cu implicații directe asupra nivelului prejudiciilor și atacurilor unor exemplare cu comportament deviat asupra omului.</p> <p>Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului poate acorda derogări de la aceste interdicțiile art. 33 alin. (1) din OUG nr. 57/2007, prin ordin al conducătorului autorității, cu avizul prealabil al Academiei Române, cu condiția să nu existe o alternativă acceptabilă, iar măsurile derogatorii să nu fie în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă în arealul lor natural și numai în anumite situații. Derogările nu se acordă dacă există riscul ca acestea să aibă un impact negativ semnificativ de ordin calitativ sau cantitativ asupra populației speciei care face obiectul derogării.</p>
Descrierea	<p>a) Extragerea surplusului populațional pe sexe și clase de vârstă, prin acțiuni specifice de vânătoare</p> <p>Aplicarea acestei măsuri se va realiza anual în cadrul sezonelor de vânătoare stabilite prin legislația în vigoare.</p> <p>Măsura se aplică în interesul protecției faunei și florei sălbatice, a conservării habitatelor naturale și pentru prevenirea pagubelor aduse recoltelor, animalelor domestice, pădurilor și altor bunuri;</p> <p>Extragerea surplusului populațional se realizează cu preponderență în zonele de management durabil (din punct de vedere al managementului populației de urs brun în România) și anume în habitatele naturale unde efectivele estimate și densitățile populației de urs brun sunt mai mari decât efectivele optime.</p> <p>În urma determinării efectivelor optime și a zonelor de management al speciei se vor aplica măsuri de reducere a densităților ridicate de urs brun.</p> <p>Reducerea densităților se va realiza prin extragerea surplusului populațional pe sexe și clase de vârstă, prin acțiuni specifice de vânătoare sub supravegherea și îndrumarea personalului tehnic de specialitate cinegetică.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anual, odată cu centralizările datelor pe județ, gestionarii fondurilor cinegetice vor face propuneri de plafon maxim de intervenție pentru specia urs brun, la nivel de fonduri cinegetice. Propunerile de plafon maxim de intervenție vor avea la bază: nivelul pagubelor și conflictelor înregistrate; situația efectivelor reale comparative cu cele optime; tendința și structura populației și reducerea riscului de-a se produce pagube și conflicte directe între om-urs. • Anual se va realiza un studiu de specialitate pentru estimarea efectivelor de urs brun la nivel național, în urma căruia, Ministerul Mediului aprobă un nivel maxim de intervenție în populația de urs brun. • Stabilirea, cu precauția necesară, a unor nivele maxime de intervenție anuale în populație, responsabile, bazate pe analize și criterii realizate de specialiștii unor instituții / universități / entități, care au competențe și expertiză

ACȚIUNE 1.5.	Vânătoarea ca măsură de management a speciei urs brun în România
Descrierea (continuare)	<p>în acest sens.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelul maxim de intervenție în populația de urs brun, se va stabili anual până la nivelul sporului natural și chiar peste acesta (dacă este cazul și este justificat), astfel putând să se asigure extragerea surplusului populațional. • Nivelul maxim de intervenție anual în populația de urs brun se realizează astfel: <ul style="list-style-type: none"> o în cazul recoltării sau capturării exemplarelor din specia urs brun aflate în mediul natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic, se acordă un număr de exemplare din specia urs brun, pentru un nivel maxim de intervenție, stabilit până la nivelul sporului natural, care se repartizează pe județe și gestionari de fonduri cinegetice, pe baza studiilor de specialitate; o în cazul recoltării sau capturării în scopul relocării, deținerii, transportului, schimburilor în scopul repopulării sau reintroducerii exemplarelor acestei specii recoltate/capturate din natură, în oricare din stadiile ciclului lor biologic, precum și comerțul cu produse obținute din exemplare de urs recoltate, rămâne la dispoziția autorității publice centrale pentru protecția mediului, care pot fi acordate gestionarilor fondurilor cinegetice care au epuizat numărul maxim de intervenție sau celor care nu au primit număr maxim de intervenție. • Exemplarele recoltate în condițiile de mai sus pot fi deținute și transportate de pe fondurile cinegetice numai crotaliate și însoțite de copii ale autorizațiilor de vânătoare. • Reașezarea sezoanelor de vânătoare astfel încât raportările legate de gestiunea speciei să fie făcute anual pentru toate categoriile de date (cote, derogări aplicate, pagube, plăți compensatorii etc.). Anul calendaristic (care poate include tot două sezoane) sa devină sistem de referință și nu sezonul. • Realizarea unor indicatori de implementare acțiune, monitorizați de Ministerul Mediului. • Monitorizarea permanentă a urșilor recoltați , prin recoltarea de probe biologice și prin întocmirea fișelor stabilite de autoritate în acest sens și a afișării acestora și a centralizatoarelor pe site-ul autorităților de mediu, pentru o deplină transparență. <p>b) Vânătoarea ca măsură de prevenire a conflictelor și pagubelor produse de specia urs brun.</p> <p>Aplicarea acestei măsuri se va implementa tot anul pentru situații de conflicte concrete, analizate de o comisie de specialiști, din care să facă parte și reprezentanți ai Agențiilor locale pentru Protecția Mediului și/sau Gărzii Naționale de Mediu – Comisariatele județene.</p> <p>Măsura se aplică pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prevenirea daunelor importante aduse culturilor, creșterii animalelor, pădurilor, pescăriilor și altor forme de proprietate; • în interesul sănătății și securității publice • pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu.

ACȚIUNE 1.5.	Vânătoarea ca măsură de management a speciei urs brun în România
Descrierea (continuare)	<p>Aplicarea acestei acțiuni se va realiza în zonele unde se constată pagube și conflicte înregistrate repetat și se aplică în baza unor criterii clar stabilite sub monitorizarea autorității de mediu regională / locală. Această acțiune se poate implementa în special în zonele de management al conflictelor, dar și punctual în restul zonelor, cu scopul de prevenire a conflictelor om-urs.</p> <p>Stabilirea nivelului maxim de intervenție în aceste cazuri se face în urma unor analize / studii anuale și se aplică în următoarele situații:</p> <ul style="list-style-type: none"> • în cazul în care unele exemplare de urs pun în pericol sănătatea și securitatea publică, • exemplare aflate în mod repetat în intravilanul localităților și în stațiunile turistice, • exemplare care frecventează repetat locurile special amenajate pentru adăpostirea animalelor domestice, punând în pericol siguranța acestora și/sau a personalului de deservire, • exemplare prezente la cadavrul animalului domestic ucis de acestea, aflat în afara habitatului natural al speciilor de faună sălbatică. <p>Recoltarea sau capturarea exemplarelor din specia urs brun, se poate realiza numai cu acordul autorității publice centrale pentru protecția mediului, prin Direcția biodiversitate, cu notificarea prealabilă și punctul de vedere al agențiilor teritoriale pentru protecția mediului și a comisariatelor județene ale Gărzii Naționale de Mediu, în baza documentelor întocmite conform Hotărârii Guvernului nr. 1.679/2008 privind modalitatea de acordare a despăgubirilor prevăzute de Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, precum și obligațiile ce revin gestionarilor fondurilor cinegetice și proprietarilor de culturi agricole, silvice și de animale domestice pentru prevenirea pagubelor, a avizului administratorului/custodelui ariei naturale protejate, după caz, și a dovezii că fiecare exemplar a fost monitorizat și identificat în vederea recoltării, iar exemplarele recoltate în aceste condiții se deduc din numărul total de exemplare prevăzut.</p> <p>Numărul maxim de intervenție în acest caz ar trebui stabilit și gestionat de către autoritatea responsabilă considerând numărul incidentelor existente în anul anterior și nu în relație cu efectivul optim sau excedentul populațional.</p> <p>Recoltarea sau capturarea exemplarelor de urs se poate realiza numai sub supravegherea personalului tehnic de specialitate angajat al gestionarilor fondurilor cinegetice, pentru fondurile cinegetice care nu au exemplare din specia urs brun în gestiune (specia nu se regăsește în fișa fondului cinegetic). Aceste exemplare pot fi recoltate prin metoda „la pândă” sau capturate și în afara sezonelor de vânătoare</p> <p>Exemplarele recoltate în condițiile de mai sus pot fi deținute și transportate numai crotaliat și însoțite de copii ale autorizațiilor de vânătoare.</p>
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • O populație de urs brun în România în stare de conservare favorabilă și optimă din punct de vedere ecologic, economic și social, menținută în echilibru prin vânătoare, ca acțiune de control coordonat din punct de vedere tehnic și științific.

ACȚIUNE 1.5.	Vânătoarea ca măsură de management a speciei urs brun în România
Rezultate (continuare)	<ul style="list-style-type: none"> • Refacerea și menținerea interesului gestionarilor fondurilor cinegetice de a păstra și conserva specia urs brun în zonele lor de activitate. • Refacerea și menținerea acceptanței populației de urs de către populația umană din zonele rurale și urbane unde specia este prezentă. • Extragerea unui surplus populațional pe categorii sociale de vârstă și sex, prin metode de vânătoare care nu pun în pericol omul și ursul • Aplicarea anuală de către autoritatea publică centrală de mediu a unor derogări pentru un nivel maxim de intervenție în populația de urs brun, în baza unui studiu de estimare și propunere de nivel maxim de intervenție, astfel încât să nu fie afectată starea de conservare favorabilă a populației, cât și să fie menținut un efectiv optim al populației la nivel național. • Reducerea pierderilor unor exemplare de urs brun, prin acțiuni de braconaj, în urma creșterii interesului gestionarilor fondurilor cinegetice ca să aibă specia urs brun pe fondurile gestionate de aceștia.
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Ministerul Apelor și Pădurilor; • Gestionari de fonduri cinegetice; • Instituții și organizații de cercetare în domeniul cinegetic; • Agențiile pentru protecția mediului județene.
Termen	Anual
Urgență	1
Beneficiu	5

Obiectiv 2. Menținerea conectivității populației de urs brun în regiunea Carpatică

ACȚIUNE 2.1.	Asigurarea conectivității populației de urs brun în România
Obiective	Armonizarea cu sectoarele relevante (transport, ape, agricultură, silvicultură, vânătoare, dezvoltare, turism, exploatarea resurselor minerale), elaborarea procedurilor și implementarea unor măsuri tehnice specifice pentru asigurarea conectivității populației de urs brun în România.

ACȚIUNE 2.1.	Asigurarea conectivității populației de urs brun în România
Motivația	<p>România trece printr-un proces de dezvoltare a rețelelor de transport rutier și feroviar, precum și de extindere a unor zone turistice sau rezidențiale la marginea sau în interiorul habitatului favorabil, schimbare a utilizării terenurilor, astfel încât s-a ajuns să fie amenințate zonele de conectivitate ale habitatelor favorabile pentru specia urs brun.</p> <p>Conectivitatea ecologică se schimbă în timp și este influențată de o serie de factori, cum ar fi dezvoltarea infrastructurii sau schimbarea destinației terenurilor, dar și de fenomene naturale. Cum astfel de factori sunt supuși unui proces permanent de schimbare, evaluarea periodică și asigurarea conectivității ecologice este absolut necesară..</p>
Descrierea	<p>a) Aprobarea metodologiei de identificare și respectiv de desemnare a coridoarelor ecologice.</p> <p>În ultimi 5 ani au fost implementate mai multe proiecte referitoare la coridoarele ecologice pentru specia urs brun, în care s-au realizat metodologii de identificare și de desemnare a coridoarelor ecologice la nivel național, regional și local. Aceste metodologii au fost predate la Ministerul Mediului;</p> <p>b) Validarea coridoarelor ecologice regionale și locale pentru specia urs brun.</p> <p>Realizarea unor studii tehnice în teren de validare și realizarea unor consultă cu factori interesați, astfel încât acestea să fie acceptate și funcționale;</p> <p>c) Desemnarea coridoarelor ecologice pentru specia urs brun, conform art. 14, O.U.G. 57 / 2007;</p> <p>În urma validării coridoarelor ecologice, Ministerul Mediului supune avizul Academiei Române și le desemnează în baza O.U.G. 57 / 2007.</p> <p>d) Elaborarea și integrarea unor măsuri de management / conservare specifice pentru asigurarea conectivității în planurile de management ale ariilor naturale protejate.</p> <p>Măsurile de management / conservare se vor integra numai în planurile de management al ariilor naturale protejate cu rol în asigurarea conservării speciei urs brun și ale coridoarelor ecologice astfel încât să se asigure menținerea conectivității populației de urs brun la nivel național, regional și local;</p> <p>e) Elaborarea unui set de reglementări, proceduri și măsuri tehnice de evitare / reducere / compensare a efectului de fragmentare a habitatelor pentru armonizarea cu celelalte sectoare relevante (transport, ape, agricultură, silvicultură, vânătoare, dezvoltare, turism, exploatarea resurselor minerale);</p> <p>f) Evaluarea impactului de mediu, inclusiv a celui cumulativ, pentru planurile / proiectele și activitățile derulate în zonele importante pentru conectivitate;</p>

ACȚIUNE 2.1.	Asigurarea conectivității populației de urs brun în România
Descrierea (continuare)	<p>g) Menținerea și refacerea permeabilității elementelor de infrastructură liniară în zonele critice pentru conectivitate, inclusiv ca măsură de reducere a riscului de accidente în trafic / pentru siguranța persoanelor;</p> <p>h) Evaluarea periodică a conectivității ecologice structurale și funcționale a coridoarelor ecologice. O evaluare a conectivității ecologice structurale și funcționale o dată la 5 ani ar surprinde modificările intervenite în habitatul favorabil și s-ar putea interveni cu măsuri de păstrare/refacere a permeabilității infrastructurii care afectează funcționarea coridoarelor;</p> <p>i) Implementarea unui management adecvat al terenurilor în zonele cu rol de coridoare ecologice. În unele zone ale coridoarelor ecologice există o tendință de intensificare a agriculturii, exploatării pădurilor, schimbării categoriei de folosință a terenurilor, comasarea proprietăților și împrejmuirea acestora pe suprafețe mari.</p> <p>j) Realizarea, aprobarea și implementarea unor planuri regionale de acțiune pentru specia urs brun din zonele coridoarelor ecologice. Planurile regionale de acțiune pentru specia urs brun, trebuie să răspundă nevoilor de conservare ale speciei, prin acțiuni specifice zonei, menite să asigure conectivitatea la nivel regional și să prevină izolarea unor indivizi.</p> <p>k) Monitorizarea funcționalității zonelor critice din cadrul coridoarelor ecologice și adaptarea măsurilor de management, dacă este cazul;</p>
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Coridoare ecologice la nivel național, regional și local identificate, validate și desemnate ca și coridoare ecologice pentru specia urs brun, conform O.U.G. 57/2007 și evidențiate în mod obligatoriu de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare, precum și de către autoritatea publică centrală pentru agricultură, în sistemul informatic de identificare a parcelelor; • Un set de măsuri tehnice pentru asigurarea conectivității habitatelor favorabile pentru specia urs brun, integrat în planurile de management ale ariilor naturale protejate (Natura 2000), destinate conservării speciei urs brun; • Un set de măsuri tehnice pentru armonizarea managementului sectorial – cinegetic, agricol, silvic, exploatarea resurselor minerale, gospodărirea apelor care să asigure menținerea / refacerea conectivității habitatelor favorabile; • Planuri de acțiune regionale pentru specia urs brun; • Planuri de management cinegetice, silvice, pastorale și de gospodărie a apelor care să conțină măsuri pentru asigurarea conectivității habitatelor favorabile;

ACȚIUNE 2.1.	Asigurarea conectivității populației de urs brun în România
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Agențiile locale pentru Protecția Mediului; • Autorități publice locale; • Garda de Mediu; • Institute și organizații de cercetare în domeniul faunei, custozi / administratori de arii naturale protejate; • Gestionari de fonduri cinegetice; • ONG-uri de mediu.
Termen	<ul style="list-style-type: none"> • 5 ani - Coridoarele ecologice validate și desemnate; • 5 ani - Seturile de măsuri tehnice pentru asigurarea conectivității populației de urs brun în România; • 5 ani – Planuri regionale de acțiune pentru populația de urs din zonele coridoarelor ecologice desemnate. • La termenul revizuirii amenajamentelor / planurilor pasto-rale, silvice, cinegetice, gospodărire a apelor completate se vor completa cu măsuri pentru asigurarea conectivității habitatelor favorabile;
Urgență	2
Beneficiu	4

ACȚIUNE 2.2.	Asigurarea conectivității populației de urs brun din Regiunea Carpatică
Obiective	<p>Identificarea și reducerea presiunilor și amenințărilor la nivelul granițelor care influențează conectivitatea populației de urs brun în Carpați. Colaborarea între țările vecine cu privire la asigurarea unui management conservativ al populației de urs brun la nivel de regiune Carpatică.</p>
Motivația	<p>În zonele transfrontaliere relevante (între România, Ucraina și Serbia) pentru conservarea speciei urs brun, nu există suficiente proiecte comune de studii și management al populației de urs brun care ar putea identifica situația conectivității populației de urs la nivel de Carpați, cu mici excepții, în zona Maramureșului există coridoare ecologice identificate într-un proiect transfrontier (Granițe deschise pentru urși în Carpații României și Ucrainei).</p> <p>Nu există un protocol de schimb de informații științifice cu privire la managementul speciei urs la nivel de granițe și sunt puține informații despre situația braconajului, a arealului speciei imediat după granițele României, a zonelor de conectivitate, a exemplarelor de urs care utilizează atât teritoriul României, cât și al Ucrainei și al Serbiei.</p>

ACȚIUNE 2.2.	Asigurarea conectivității populației de urs brun din Regiunea Carpatică
Descrierea	<p>a) Realizarea unor proiecte comune cu Ucraina și Serbia în ceea ce privește utilizarea habitatelor la granițe, studii genetice pentru stabilirea efectivelor (proporțiilor) de urs care utilizează zonele de granițe între țări, determinarea dispersiei exemplarelor de urs brun și schimbul genetic în regiune;</p> <p>b) Proiecte comune de identificare a presiunilor și amenințărilor la nivelul granițelor, precum și aplicarea de măsuri concrete de reducere și diminuare a acestora și în special pentru controlul, prevenirea și reducerea braconajului;</p> <p>c) Realizarea unui protocol de colaborare între autoritățile de mediu ale țărilor vecine, care să reglementeze schimbul de informații și cunoștințe privind populația de urs brun (mărimea și structura populației, structura genetică, distribuția, etc.) și amenințările ce pun în pericol conectivitatea la nivel de regiune, precum și date privind unele exemplare de urs aflate în programe/proiecte de cercetare (urși cu sisteme de monitorizare GPS / GSM / Radio), care trec granița;</p> <p>d) Implementarea unor metode de monitorizare armonizate între țările Carpatice, pentru comparabilitatea și utilizarea datelor în scopul adoptării celor mai potrivite măsuri în sensul realizării unui management la nivel populațional al speciei;</p> <p>e) Identificarea, validarea, reglementarea și monitorizarea coridoarelor ecologice transfrontaliere pentru specia urs brun între Ucraina – România – Serbia și realizarea unui plan de acțiune care să ajute la implementarea măsurilor de management pentru îndeplinirea rolului acestor coridoare pe termen lung;</p> <p>f) Elaborarea și implementarea planului de acțiune al populației de urs brun la nivel de regiune carpatică.</p>
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Un protocol de colaborare între autoritățile naționale de mediu ale țărilor vecine cu privire la managementul populației de urs brun în Carpați. • Proiecte de colaborare în eco-regiunea Carpați, în ceea ce privește managementul populației de urs brun din Carpați; • Date noi despre situația populației de urs brun (mișcarea exemplarelor) la nivel de granițe, care să sprijine autoritățile din fiecare țară în luarea celor mai bune decizii privind managementul populației; • Coridoare ecologice validate, desemnate și funcționale între Ucraina-România-Serbia, care să asigure conectivitatea populației de urs brun în Regiunea Carpatică;

Obiectiv 3. Prevenirea, controlul pagubelor și rezolvarea conflictelor om-urs

ACȚIUNE 3.1.	Funcționarea unor specialiști acreditați care să asigure suport tehnic și științific în managementul speciei urs brun
<p>Obiective</p>	<p>Funcționarea grupului de lucru, care activează sub egida Ministerului Mediului și aprobat prin ordin de ministru. Grupul de lucru va sprijini Ministerul Mediului pentru a lua cele mai bune decizii în ceea ce privește managementul speciei urs brun.</p> <p>Agreearea și avizarea unor specialiști pentru intervenții de urgență în rezolvarea unor situații de conflicte provocate de urs. Acești specialiști pot să activeze în cadrul unor echipe de intervenții rapide la nivel regional, capabile să intervină în cazul urșilor problemă, urșilor orfani, cazuri de pagube mai complicate (grave), accidente de trafic, urși captivi ilegal (lațuri), urși răniți, mortalități și alte cazuri asemănătoare.</p> <p>Ambele entități trebuie să asigure cele mai bune decizii pentru ca populația de urs să supraviețuiască și să se prevină și să se reducă conflictele om-urs.</p>
<p>Motivația</p>	<p>În acest moment, în România, numărul de cazuri în care ursul intră în contact cu activitatea antropică este în creștere și nu există o procedură oficială de intervenție rapidă a unor persoane specializate în domeniul faunei și al securității cetățenilor. Această situație a adus la crearea multor pagube și conflicte directe între oameni și urși, precum și la intervenții în astfel de cazuri a unor oameni sau entități, fără să aibă atribuții în acest sens și fără să aibă cunoștințele și dotările necesare.</p>
<p>Descrierea</p>	<p>a) Asigurarea funcționării grupului de lucru format din experți de la diferite instituții / organizații, care sunt implicate în managementul, conservarea și cercetarea speciei urs brun, care să funcționeze în baza unui act normativ, care să aibă statut și regulament propriu de funcționare.</p> <p>Acest grup de experți, dacă este cazul, poate să fie comun și pentru alte specii de carnivore mari și trebuie să aibă specialiști din următoarele domenii: silvic, cinegetic, agricol, administrație locală / regională / națională și protejarea naturii.</p> <p>b) Formarea unor specialiști pentru intervenții speciale în cazul speciei urs brun, agreeți și avizați de Ministerul Mediului pe baza unor criterii specifice, dotați corespunzător, care provin de la instituții / organizații care au experiență anterioară.</p> <p>Specialiștii agreeți și avizați vor funcționa în cadrul a minim 5 echipe speciale de intervenție, câte o echipă la nivel de regiune, acolo unde există specia urs brun. Aceste echipe vor funcționa pe baza unui protocol oficial avizat de autoritățile naționale și a unui regulament de ordine internă de funcționare. Rolul acestor echipe de intervenție îl reprezintă intervenția rapidă în cazuri speciale din habitatul speciei urs brun și asigurarea unor servicii de asistență tehnică instituțiilor statului (Jandarmerie / Poliție, etc.), care au competență în asigurarea protecției umane.</p>

ACȚIUNE 3.1.	Funcționarea unor specialiști acreditați care să asigure suport tehnic și științific în managementul speciei urs brun
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • grup de lucru format din experți aprobat prin Ordin de Ministru, funcțional pe baza unui regulament de funcționare; • echipe regionale de intervenție specială, agreate și avizate de Ministerul Mediului, formate din specialiști în domeniul cinegetic, silvic, veterinar, biologie și ecologie, dotate și funcționale în baza unui protocol avizat de autoritatea centrală de mediu; • expertiză și suport ridicat oferit Ministerului Mediului pentru a lua cele mai bune decizii în ceea ce privește managementul speciei urs brun în România; • zone predefinite pentru eliberarea în teren a urșilor salvați; • reducerea numărului de conflicte directe dintre urși și oameni; • reducerea pierderilor unor indivizi din populația de urși; • îmbunătățirea bazei de date a Ministerului Mediului cu privire la situația conflictelor directe urși-oameni.
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Instituții și organizații de cercetare în domeniul faunei cinegetice; • Gestionari de fonduri cinegetice. • Jandarmeria Română; • ONG-uri în domeniul faunei;
Termen	<p>1 an – crearea unui comitet/grup de lucru Permanent – funcționarea comitetului/grupului de lucru</p> <p>1 an – formare specialiști avizați Permanent – funcționare specialiști avizați</p>
Urgență	1
Beneficiu	5

ACȚIUNE 3.2.	Reducerea conflictelor om-urs prin implementarea măsurilor preventive de reducere a conflictelor
Obiective	<p>Implementarea unor programe și a unor norme tehnice în sectorul agricol / silvic / cinegetic și administrativ, cu scopul prevenirii și reducerii pagubelor și conflictelor directe provocate de specia urs brun.</p> <p>Încurajarea cetățenilor în aplicarea unor sisteme sau echipamente de protecție a animalelor, culturilor și a bunurilor sau în utilizarea câinilor de pază, prin oferirea posibilității de a accesa unele programe de achiziționare a câinilor de pază sau produselor subvenționate de la statul Român.</p>

ACȚIUNE 3.2.	Reducerea conflictelor om-urs prin implementarea măsurilor preventive de reducere a conflictelor
Motivația	<p>Menținerea unor densități ridicate ale speciei urs brun, intensifică riscul apariției conflictelor directe om-urs. Un nivel ridicat al conflictelor om-urs creează dificultăți în a menține atitudinea pozitivă a comunităților locale, față de specia urs brun, astfel existând riscul să scadă toleranța față de această specie, iar localnicii pot începe să folosească metode de reducere a densităților prin metode ilegale (braconaj), în lipsa unui sistem funcțional de compensare al proprietarilor. Acest fenomen poate să ducă în timp la imposibilitatea de a menține starea de conservare actuală a speciei urs brun la nivel național.</p>
Descrierea	<p>a) Realizarea și implementarea unui sistem de subvenții, compensații și de stimulare financiară a proprietarilor pentru achiziționarea unor sisteme de protecție a animalelor domestice și a bunurilor materiale, precum și pentru achiziția câinilor specializați..</p> <p>Subvențiile vor fi similare plăților de agro-mediu pentru alte specii și compensațiile vor fi pentru aplicarea măsurilor NATURA 2000.</p> <p>Pe baza unor criterii stabilite de Ministerul Mediului, se vor achiziționa sisteme de protecție (garduri electrice și alte sisteme aplicate cu succes în alte țări), și câini specializați pentru a interveni asupra ursului.</p> <p>b) Reglementarea unui mecanism de finanțare a proprietarilor de terenuri pentru înființarea unor culturi speciale pentru hrana urșilor, cu rol de tampon.</p> <p>Rolul culturilor tampon este acela de-a menține urșii în interiorul habitatelor naturale pentru a se reduce cât mai mult contactul cu activitățile antropice.</p> <p>Crearea și folosirea ogoarelor pentru vânat și încurajarea gestionarilor fondurilor cinegetice să planteze unele specii arborescente cu fructe preferate de specia urs brun.</p> <p>c) Reglementarea și controlul pășunatului în habitatul favorabil ursului brun.</p> <p>Solicitarea evaluării impactului potențial al pășunatului asupra speciei urs brun și a habitatelor acestora precum și monitorizarea respectării condițiilor impuse prin actele de reglementare în cazul pășunatului intensiv din habitatele favorabile ale speciei urs brun.</p> <p>d) Reducerea impactului asupra speciei urs brun cauzat de infrastructură și activitățile turistice.</p> <p>Evaluarea impactului potențial asupra speciei urs brun și a habitatelor acestora în cazul proiectelor care vizează înființarea, reabilitarea, modernizarea sau extinderea infrastructurii turistice;</p> <p>Patrulări în teren pentru evitarea practicării sporturilor de tip off-road, motocross, snowmobiles în afara rutelor aprobate în acest sens;</p> <p>Monitorizarea respectării condițiilor impuse prin actele de reglementare în cazul unor proiecte de infrastructură turistică.</p>

ACȚIUNE 3.2.	Reducerea conflictelor om-urs prin implementarea măsurilor preventive de reducere a conflictelor
Descrierea (continuare)	<p>e) Reglementarea juridică a intervenției gestionarului asupra exemplarelor de urs brun captiv în intravilan și realizarea unor protocoale de intervenție în cazul urșilor problemă</p> <p>Eliberarea ursului captiv în intravilan se poate realiza și de către gestionarul fondului cinegetic, în baza unui contract de prestări servicii realizat cu primăria de pe raza U.A.T. unde se află ursul captiv în intravilan. Gestionarul fondului cinegetic poate să colaboreze cu un medic veterinar regional pentru acțiunea de imobilizare chimică și cu jandarmeria pentru asigurarea perimetrului.</p> <p>Nu se consideră relocare acțiunea de eliberare în cel mai apropiat fond cinegetic, acolo unde există condiții favorabile speciei, a unor exemplare de urs captive în alte zone decât în mediul lor natural, respectiv intravilan.</p>
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Un sistem funcțional de stimulare financiară a proprietarilor. • Culturi agricole tampon instalate în fiecare fond cinegetic care are conflicte cu specia urs brun și se încadrează în criteriile stabilite de Ministerul Mediului. • Reducerea pagubelor prin implementarea sistemelor de protecție. • Pășunat reglementat în habitatul natural al speciei urs brun. • Impact redus asupra speciei urs brun, realizat în urma unor activități turistice reglementate. • Posibilitatea de-a interveni gestionarul fondului cinegetic în cazul urșilor problemă și al urșilor în situații problematice (captivi în laț), în baza unor protocoale de intervenție agreeate și reglementate.
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Gestionari de fonduri cinegetice; • Agențiile pentru Protecția Mediului județene; • Garda Națională de Mediu; • Gărzile Forestiere; • Institute și organizații de cercetare în domeniul cinegetic; • ONG-uri în domeniul faunei.
Termen	Permanent.
Urgență	1
Beneficiu	5

ACȚIUNE 3.3.	Stabilirea unor compensații și sau suport financiar pentru persoanele sau entitățile care au fost sau sunt afectate de prezența speciei urs brun
Descrierea (continuare)	<p>b) Stabilirea unui sistem de compensare al gestionarilor fondurilor cinegetice care gestionează specia urs brun.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea unui sistem de compensare, stimulare financiară pentru gestionarii fondurilor cinegetice, în cazul în care activitatea 1.5. Vânătoria ca măsură de management a speciei urs brun în România, nu s-a implementat de către gestionarul fondului cinegetic respectiv. • Criteriile de compensare ale gestionarilor vor fi stabilite ulterior de Ministerul Mediului.
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Sistem de compensare funcțional care să includă pagubele în sectorul agricol, zootehnic și silvic, pagubele materiale, oamenii și speciile de faună de interes cinegetic afectate de specia urs brun; • Sistem de compensare al gestionarilor fondurilor cinegetice funcțional, bazat pe criterii realizate de Ministerul Mediului; • Creșterea toleranței comunităților rurale și urbane față de specia urs; • Reducerea braconajului realizat pentru protejarea culturilor agricole, animalelor domestice și a bunurilor materiale; • Creșterea interesului gestionarilor fondurilor cinegetice de a avea specia urs brun pe fondurile cinegetice gestionate, realizat în urma aplicării sistemului de compensare al gestionarilor fondurilor cinegetice, care gestionează specia urs brun.
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Administrația Fondului pentru Mediu; • Gestionari de fonduri cinegetice; • AMP-uri; • Garda Națională de Mediu;
Termen	<ul style="list-style-type: none"> • 3 ani - sistem de compensații modificat, care să includă și pagubele materiale și rănille oamenilor provocate (acolo unde este cazul) de specia urs brun. • 5 ani - Elaborare sistem compensare gestionar
Urgență	2
Beneficiu	4

ACȚIUNE 3.4.	Reducerea impactului activităților antropice și integrarea măsurilor de conservare a speciei în alte sectoare de activitate
Obiective	Reducerea cazurilor de conflicte directe avute de om cu ursul în timpul derulării activităților antropice din habitatul natural al ursului și în imediata apropiere a acestuia.
Motivația	Activitățile antropice din zonele cu habitat favorabil speciei urs brun și în imediata apropiere a acestora, sunt generatoare de potențiale conflicte directe sau indirecte ale omului cu ursul, însă prin stimularea proprietarilor din aceste zone și prin implementarea unor măsuri de conservare, impacturile antropice negative trebuie să se diminueze..
Descrierea	<p>a) Reglementarea limitării dezvoltării intravilanului în zonele cheie pentru specia urs (arii naturale protejate unde există specia urs) și găsirea unor măsuri compensatorii pentru proprietarii de terenuri care au măsuri restrictive de utilizare a acestuia.</p> <p>b) Implementarea de plăți NATURA 2000 pentru proprietarii de terenuri care au măsuri restrictive de utilizare a acestuia.</p> <p>c) Elaborarea și promovarea unor ghiduri privind evaluarea impactului și măsurile de reducere / eliminare a impactului negativ al activităților antropice asupra populației de urs - Ghiduri pentru silvicultură, pășunat, construcții, transporturi etc.)</p> <p>d) Identificarea zonelor de liniște și stabilirea măsurilor de conservare aplicabile pentru eliminarea efectelor datorate perturbării speciei în perioada somnului de iarnă/creșterii puilor/reproducerii. În acest sens se vor stabili un set minim de măsuri de bune practici aplicabile în zonele de liniște (limitarea goanelor din apropierea zonelor de liniște, controlul pășunatului și al câinilor hoinari, monitorizarea exploatărilor forestiere în perioada somnului de iarnă etc.). Stimularea și promovarea colaborării dintre administratorii de resurse naturale (faună, pădure, terenuri agricole, pășuni etc), astfel încât să se respecte măsurile minime de conservare din aceste zone de liniște.</p> <p>e) Integrarea măsurilor de conservare a speciei în planurile de management cinegetic, silvic, agricol, pastoral, recoltarea produselor accesorii ale pădurilor (fructe de pădure / ciuperci etc.)</p> <p>f) Controlul braconajului (lațuri, otrăvire, capturare pui, etc.) generat ca formă apărare a proprietăților, animalelor și bunurilor de către proprietari prin implicarea civică a populației locale.</p>

ACȚIUNE 3.4.	Reducerea impactului activităților antropice și integrarea măsurilor de conservare a speciei în alte sectoare de activitate
Descrierea (continuare)	<p>Este necesară demararea unei campanii naționale pentru conștientizarea importanței speciei urs brun, având ca grup țintă fermierii, comunitățile și autoritățile locale.</p> <p>Pentru a fi mai eficient în lupta anti-braconajul, este necesar să crească schimbul de informații între instituțiile responsabile cu managementul speciei urs brun și cu cele responsabile cu controlul respectării prevederilor legale, specializarea personalului și creșterea capacității autorităților implicate.</p>
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Măsuri compensatorii pentru proprietarii de terenuri care nu primesc autorizații de construire în zonele cheie pentru specia urs brun; • Plăți Natura 2000 pentru proprietarii de terenuri din interiorul siturilor de importanță comunitară, care au măsuri restrictive de utilizare a terenului; • Măsuri de protecție implementate în zonele de liniște pentru specia urs brun; • Ghiduri pentru eliminarea impactului provocate de activitățile din silvicultura, pășunat, construcții și transporturi, asupra populației de urs brun în România. • Măsuri de conservare a speciei urs brun integrate în Planurile de management cinegetic, silvic, agricol, pastoral, colectare fructe și ciuperci; • Reducerea cazurilor de braconaj la specia urs brun produs de comunitățile locale.
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Agențiile pentru Protecția Mediului județene; • Garda Națională de Mediu; • Gărzile Forestiere; • Instituții și organizații de cercetare în domeniul cinegetic; • ONG-uri în domeniul faunei; • Gestionari de fonduri cinegetice.
Termen	Permanent
Urgență	2
Beneficiu	4

ACȚIUNE 3.5.	Prevenirea condiționării și habituării exemplarelor de urs
Obiective	Reducerea conflictelor produse de urșii habituanți prin prevenirea fenomenului de habitulare.
Motivația	În ultimi 20 de ani s-a intensificat fenomenul de habitulare al urșilor, fenomen care are la bază un management inadecvat al resturilor menajere sau a altor surse de hrană de origine antropică. Pentru a se preveni accidentele provocate de urșii habituanți, trebuie reglementat sistemul de colectare al resturilor menajere, astfel încât urșii să nu mai aibă acces la sursele de hrană ușor accesibile, precum și reglementarea accesului la alte surse de hrană de origine antropică..
Descrierea	<p>a) Interzicerea și reglementarea activităților umane care încurajează habituirea ursului și alterează comportamentul natural al acestuia. Acele activități constau din hrănire intenționată a urșilor de către persoane neautorizate, hăituirea cu câini, depozitarea resturilor menajere în habitatul natural al ursului și la limita acestuia, apropierea intenționată și repetată față de unii urși care vizitează sursele de hrană ușor accesibile, precum și hrănirea complementară / suplimentară nereglementată.</p> <p>b) Elaborarea și implementarea unor măsuri de gestionare a deșeurilor la nivelul comunităților locale (zone urbane, rurale sau turistice izolate) în potențialele zone de conflicte cu specia urs brun.</p> <p>c) Achiziționare și instalarea unor sisteme de colectare resturi menajere, tip containere anti-urs, în zonele cu risc mare de conflicte, unde specia urs brun profită de managementul neadaptat al resturilor menajere. Criteriile de selecție a modelului de containere, de instalare și de dare în folosință al acestor containere anti-urs vor fi determinate de Ministerul Mediului în urma unui studiu de necesitate de utilizare a acestor sisteme de colectare a resturilor menajere. Instalarea acestor sisteme de colectare a resturilor menajere se va realiza în urma semnării unui protocol de colaborare dintre autoritatea publică locală (primărie), compania care se ocupă cu serviciul de salubritate și instituția/ entitatea/organizația care face achiziția containerelor anti-urs, acolo unde este cazul.</p> <p>d) Elaborarea unui studiu privind măsurile de reducere a accesibilității la surse de hrană antropice, finalizat cu elaborarea unui ghid tehnic, care să fie disponibil pentru entitățile interesate;</p> <p>e) Reglementarea unor acte normative stabilite de către autoritățile locale, cu privire la aplicarea unor sancțiuni la nivel local pentru nerespectarea măsurilor de prevenire / reducere a condiționării și / sau habituării urșilor;</p>

ACȚIUNE 3.5.	Prevenirea condiționării și habituării exemplarelor de urs
Descrierea (continuare)	<p>f) Reglementarea hrănirii complementare pentru specia urs brun (perioade, locații, cantități, tip de hrană etc.) și corelarea cu hrănirea pentru alte specii (mistreț).</p> <p>Realizarea unui studiu cu privire la efectele reducerii sau intensificării administrării hranei complementare pentru specia urs brun. În urma acestui studiu se vor realiza un set de norme tehnice / măsuri, care să fie implementate de gestionarii fondurilor cinegetice în procesul de administrare a hranei complementare.</p>
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea fenomenului de habitare prin implementarea unui sistem performant de management al resturilor menajere; • Instalarea și utilizarea sistemelor de containere anti-urs în zonele cu cel mai mare risc de utilizare a resturilor menajere de către specia urs brun. • Norme de hrănire complementară.
Rezultate (continuare)	<ul style="list-style-type: none"> • Un plan de acțiune al populației de urs brun la nivel de regiune Carpatică agreat și adoptat de țările vecine (Ucraina-România-Serbia) și de țările din regiune; • O conectivitate mai bună a populației de urs brun la nivel de Regiune Carpatică.
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Mediului, Consilii județene și locale; • Companii de salubritate; • Garda Națională de Mediu; • Garda Forestieră; Universități Institute de cercetare; • Gestionari de fonduri cinegetice.
Termen	5 ani
Urgență	1
Beneficiu	5

Obiectiv 4. Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia

ACȚIUNE 4.1.	Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia
Obiective	<p>Informarea și conștientizarea atât a factorilor interesați, cât și a publicului larg, cu privire la diverse aspecte despre ursul brun și colaborarea cu factorii interesați, pentru a îmbunătăți condițiile de coexistență pașnică a omului cu ursul, asigurând conservarea speciei de urs brun din România.</p> <p>Se urmărește transmiterea de informații obiective și utile despre urs și măsurile de management a speciei, educarea în sensul prevenției și gestionării situațiilor conflictuale dintre om și urs și comunicarea dintre factorii interesați pentru a armoniza aspectele care vizează gestionarea speciei, în scopul conservării.</p>
Motivația	<p>În contextul în care opiniile asupra felului în care trebuie gestionată populația de urs brun din România sunt divizate și de multe ori antitetice, este necesar a se aduce echilibru în opinii și informații transmise. Conceptul de "conservare a speciei de urs brun" este foarte amplu și include multe tipuri de acțiuni și măsuri care trebuie puse în aplicare.</p> <p>Implicarea factorilor interesați și a publicului larg poate avea un efect benefic major dacă se construiește o colaborare bazată pe o informare și conștientizare complexă și obiectivă. Pentru a asigura înțelegerea de către factorii interesați a aspectelor care vizează ursul brun din România și a determina acționarea acestora în scopul coexistenței pașnice sunt necesare organizarea mai multor activități de informare și educare.</p>
Descrierea	<p>a) Programe educaționale și de informare la nivel național pentru creșterea gradului de acceptanță pentru specia urs brun.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Campanii de informare și educare asupra prevenirii conflictelor de orice tip dintre om și urs. Factorii interesați trebuie să fie informați și educați asupra metodelor de prevenire a pagubelor pe care le poate realiza ursul, precum și măsuri care ar trebui luate în evitarea vătămării omului de către urs; • Campanii de informare și educare asupra sistemului de acordare a compensațiilor, în condițiile legislative în vigoare, în cazurile în care ursul produce diverse daune; • Cunoașterea sistemului de compensații și a obligațiilor care revin proprietarilor poate ușura procedura și reduce situațiile conflictuale. <p>b) Informarea și conștientizarea publicului prin diverse mijloace privind problematica conservării populației de urs brun în România și a acțiunilor realizate în acest sens.</p> <p>Informarea și conștientizarea asupra acțiunilor realizate pentru conservarea populației de urs vor crește gradul de înțelegere a modului în care se desfășoară acțiunile și necesitățile realizării acestora. Publicul larg poate manifesta o toleranță crescută față de specia urs și de acțiunile realizate pentru conservarea acesteia</p>

ACȚIUNE 4.1.	Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia
Descrierea (continuare)	<p>dacă sunt conștientizați asupra efectelor pe care unele activități antropice le pot avea asupra speciei, în general sau a comportamentului ursului, în particular. Informarea și conștientizarea asupra acțiunilor realizate pentru conservarea populației de urs vor crește gradul de înțelegere a modului în care se desfășoară acțiunile și necesității realizării acestora. Publicul larg poate manifesta o toleranță crescută față de specia urs și de acțiunile realizate pentru conservarea acesteia dacă sunt conștientizați asupra efectelor pe care unele activități antropice le pot avea asupra speciei, în general sau a comportamentului ursului, în particular.</p> <p>c) Campanii de informare și conștientizare asupra importanței speciei urs brun, punându-se accent pe rolul principal de specie umbrelă pe care acesta îl are în ecosistem.</p> <p>Este foarte important ca imaginea ursului să fie una pozitivă, componenta socială necesitând o permanență informare în ceea ce privește protecția naturii și a speciilor de faună sălbatică. Este important să se cunoască faptul că prezența ursului contribuie la menținerea biodiversității</p> <p>d) Informare și conștientizare asupra rolului și implicării diverselor entități în problematica conservării ursului brun în România.</p> <p>Este important să se transmită rolul pe care fiecare entitate o are în sprijinul conservării speciei și posibilitatea de acțiune, în condițiile legale, asupra oricărui aspect care vizează specia urs. Cinegeticianul, în calitate de gestionar de fond cinegetic, are sarcina de a conserva toate speciile de interes cinegetic și mediilor lor de viață, inclusiv al speciei urs brun. Gestionarul fondului cinegetic are angajați specialiști cinegeticieni, care sunt direct implicați în toate aspectele la nivel local, legate de această specie.</p> <p>e) Promovarea implicării civice în sprijinul conservării ursului;</p> <p>Publicul larg poate sprijini conservarea populației de urs din România prin oferirea de diverse informații, cum ar fi cele referitoare la: prezența unor urși în locuri neadecvate, prezența unor capcane pentru urși, hrănirea intenționată a urșilor în locuri neadecvate, întâlnirea urșilor sau a diferitelor semne (urme, excremente, zgârieturi, cadavre etc.) acestora în habitatele lor naturale, cazuri de braconaj etc.</p> <p>În urma informării și conștientizării asupra diverselor aspecte care vizează ursul brun din România, persoane din publicul larg pot contribui la conservarea speciei.</p> <p>f) Sesiuni de consultări cu factorii interesați.</p> <p>Factorii interesați joacă cel mai important rol în conservarea speciilor de carnivore mari, de aceea menținerea unei relații de colaborare cu aceștia constituie un fundament. Colaborarea trebuie să fie bilaterală, de aceea este nevoie să se realizeze în cadrul unor întâlniri periodice, pentru a ajunge la o decizie comună cu privire la măsurile care trebuie adoptate și implementate pentru managementul eficient al speciei.</p>

ACȚIUNE 4.1.	Educare, informare și comunicare cu privire la specia urs brun și managementul acesteia
Descrierea (continuare)	<p>Includerea sesiunilor de consultări în programele de finanțare naționale a proiectelor de educație / comunicare în domeniu și realizarea de parteneriate între instituții / organizații și mass media vor asigura transparență în procesul decizional.</p> <p>g) Evaluarea impactului social și economic al conservării ursului brun la nivel național.</p>
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Prevenirea și reducerea conflictelor dintre om și urs; înlesnirea procedurii de acordare a despăgubirilor. • Creșterea gradului de informare asupra acțiunilor concrete care se realizează în scopul conservării speciei și asupra impactului pe care unele activități antropice îl pot avea asupra ursului. • Conștientizarea publicului larg asupra rolului și importanței ursului. • Creșterea gradului de informare asupra rolului și implicării diverselor entități în problematica conservării ursului brun în România. • Asigurarea unui sprijin suplimentar în managementul speciei prin îmbogățirea surselor de obținere și diseminare informații. • Armonizarea necesităților factorilor interesați cu necesitățile care privesc conservarea ursului brun în România. • Identificarea impactului social și economic pe care unele acțiuni pentru conservarea speciei urs brun le pot avea în zonele în care se desfășoară
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Agențiile pentru Protecția Mediului județene; • Garda Națională de Mediu; • Gărzile Forestiere; • Institute și organizații de cercetare în domeniul cinegetic; • ONG-uri în domeniul faunei; • Gestionari de fonduri cinegetice.
Termen	Permanent.
Urgență	2
Beneficiu	4

Obiectiv 5. Îmbunătățirea cadrului legal și instituțional cu privire la managementul speciei urs

ACȚIUNE 5.1.	Îmbunătățirea capacității instituționale
Obiective	Funcționarea eficientă a instituțiilor implicate în managementul speciei urs brun în România.
Motivația	Efectul dezvoltării antropice și pierderea habitatului natural al ursului brun la nivel național, care au consecințe directe asupra managementului speciei, iar implicarea instituțiilor nu este reglementată pe toate planurile, astfel existând lipsuri de proceduri, de infrastructură și de personal specializat, care să ajute la un management activ al speciei..
Descrierea	<p>a) Funcționarea și îmbunătățirea activității Grupului de lucru pentru conservarea carnivorelor mari.</p> <p>b) Constituirea și agrearea echipelor de intervenție specială la nivel național, formată din experți avizați și asigurarea coordonării și funcționării eficiente. Echipe care au rolul de-a intervenii între om-urs, în rezolvarea unor situații conflictuale în habitatele naturale și antropice sau de-a salva unele exemplare de urs captive sub diferite forme (laț, diferite încăperi ajunși accidental etc.)</p> <p>c) Creșterea numărului de persoane și instruirea persoanelor din cadrul structurilor implicate în managementul speciei. Transferul experienței dintr-o zonă în alta cu privire la managementul speciei urs brun – și de la o țară la alta.</p> <p>d) Instruirea persoanelor implicate în aplicarea măsurilor de reducere și control al pagubelor produse de urs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informarea factorilor interesați privind atribuțiile structurilor implicate în managementul speciei.(Autorități locale / Direcția Sanitar Veterinară / Agenți economici cu activități în habitatul ursului/Politiție/Jandarmi) • Informarea factorilor de interes privind sistemul de compensare a pagubelor și măsurile de conservare existente. <p>e) Realizarea, dotarea sau extinderea unor centre de reabilitare a unor exemplare de urs cu probleme (accidente, etc.) la nivel regional.</p> <p>f) Realizarea / sprijinirea dezvoltării de centre (sanctuare) cu rol educațional pentru exemplarele care nu mai pot fi reabilitate / lăsate în libertate;</p>

ACȚIUNE 5.2.	Îmbunătățirea cadrului legal și aplicarea prevederilor legale
Descrierea (continuare)	<p>d) Armonizarea și implementarea reglementărilor din domeniul managementului cinegetic și silvic pentru includerea măsurilor de reducere a impactului acestor activități asupra populației de urs brun și habitatelor specifice.</p> <p>e) Îmbunătățirea controlului privind respectarea prevederilor legale și aplicarea sancțiunilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea cadrului legal pentru o mai bună colaborare între instituțiile / organisme abilitate în prevenirea și combaterea braconajului cinegetic; • Creșterea capacității instituționale / specializarea personalului din instituțiile / organisme abilitate în prevenirea și combaterea braconajului cinegetic; • Modificarea cadrului legal pentru creșterea eficienței acțiunilor de prevenire și combatere a braconajului cinegetic, inclusiv prin clasificarea braconajului cu arme de foc ca infracțiune de mare risc social; • Recomandări pentru organele de urmărire penală cu privire la problemele actuale ale managementul speciei urs brun (braconaj); • Declararea blănurilor și craniilor de urs la Agențiile pentru Protecția Mediului județene, deținute de vânători sau diferite persoane fizice și juridice. Măsură reglementată de Ministerul Mediului prin structurile sale județene.
Rezultate	<ul style="list-style-type: none"> • Starea de conservare favorabilă a speciei urs brun în România • Nivel de acceptanță ridicat față de specia urs brun în România
Responsabil	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Mediului; • Agențiile pentru Protecția Mediului județene; • Garda Națională de Mediu; • Gărzile Forestiere; • Institute și organizații de cercetare; • ONG-uri; • Gestionari de fonduri cinegetice.
Termen	Permanent.
Urgență	2
Beneficiu	4

6. MIJLOACE PENTRU IMPLEMENTAREA PLANULUI DE ACȚIUNE

Pentru implementarea planului de acțiune elementele esențiale sunt:

- Stabilirea / aplicarea metodelor și a protocoalelor standard pentru monitorizarea și evaluarea populației, pentru colectarea probelor biologice / genetice și instruirea persoanelor implicate în aplicarea acestor protocoale.
- Realizarea cadrului de colectare a datelor relevante pentru evaluarea stării de conservare, inclusiv a presiunilor și amenințărilor la nivel național, și asigurarea accesului publicului și factorilor interesați la aceste informații.
- Zonarea metodelor de management aplicate asupra populației de urs din România, în funcție de interesele de conservare a speciei, de prevenire și reducere a conflictelor și pagubelor produse de specie.
- Stabilirea unor criterii clare de control al mărimii populației, astfel încât populația de urs să fie în echilibru cu interesele de conservare a speciei pe termen scurt, mediu și lung și cu interesele sociale, culturale și economice.
- Funcționarea Grupului de lucru pentru conservarea carnivorelor mari din România care să asigure sprijinul științific și tehnic necesar fundamentării deciziilor.
- Organizarea și funcționarea echipelor de intervenție care să asigure acționarea rapidă și eficientă în teren în situații de risc pentru populația locală sau care necesită salvarea unor exemplare de urs;

7. CONCLUZII

Planul de acțiune al populației de urs brun din România a fost elaborat de echipa proiectului LIFE FOR BEAR în perioada ianuarie 2015 – martie 2018 și a trecut prin patru etape de consultare cu specialiști din institute / instituții / entități / universități / organizații non-guvernamentale, implicate în managementul, conservarea și cercetarea speciei urs brun. În urma etapelor de consultare a rezultat o variantă consolidată a planului de acțiune, unde au fost armonizate necesitățile speciei din punct de vedere ecologic, etologic, conservativ, social și economic.

Planul de acțiune pentru conservarea populație de urs brun din România va fi parte integrată a “Planului de management pentru conservarea populație de urs brun din România”. Planul de management va fi finalizat pe baza rezultatelor proiectului LIFE FOR BEAR și a altor proiecte cu finanțare LIFE NATURA derulate în România și va fi transmis Ministerului Mediului după finalizare. Menționăm că proiectul LIFE FOR BEAR se finalizează în luna octombrie 2019 conform Acordului Grant LIFE13 NAT/RO/001154.

BIBLIOGRAFIE

Anon, 2005: *Management and action plan for the bear population in Romania. Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development and Ministry of Environment and Water Management, București, 79 pp.*

Boitani, L., F. Alvarez, O. Anders, H. Andren, E. Avanzinelli, V. Balys, J. C. Blanco, U. Breitenmoser, G. Chapron, P. Ciucci, A. Dutsov, C. Groff, D. Huber, O. Ionescu, F. Knauer, I. Kojola, J. Kubala, M. Kutal, J. Linnell, A. Majic, P. Mannil, R. Manz, F. Marucco, D. Melovski, A. Molinari, H. Norberg, S. Nowak, J. Ozolins, S. Palazon, H. Potocnik, P.-Y. Quenette, I. Reinhardt, R. Rigg, N. Selva, A. Sergiel, M. Shkvyria, J. Swenson, A. Trajce, M. Von Arx, M. Wolfl, U. Wotschikowsky, D. Zlatanova, 2015: *Key actions for Large Carnivore populations in Europe. Institute of Applied Ecology (Rome, Italy). Report to DG Environment, European Commission, Bruxelles. Contract no. 07.0307/2013/654446/SER/B3.*

Botnariuc N. and Tatole V. (eds), 2005: *Cartea Roșie a vertebratelor din România., Academia Română și Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, Curtea Veche Publishing, București.*

Cazacu C., Adamescu M., Ionescu O., Ionescu G., Jurj R., Popa M., Cazacu R., Cotovelea A., 2014: *Mapping trends of large and medium size carnivores of conservation interest in Romania. Annals of Forest Research, 57(1), 97-107. doi:10.15287/afr.2014.170, ed. Silvică, Voluntari, Ilfov.*

Cotovelea A., Șofletea N., Ionescu G., Ionescu O., 2013: *Genetic approaches for Romanian brown bear (Ursus arctos) conservation. Bulletin of the Transilvania University of Brașov, Series II: Vol.6 (55) No.1: 19-26.*

Kaczensky P., Chapron G., von Arx M., Huber D., Andrén H., Linnell J. (eds), 2013. *Status, management and distribution of large carnivores – bear, lynx, wolf & wolverine – in Europe - part 1, Istituto di Ecologia Applicata, Rome, Italy (prepared for the EC with the assistance of Istituto di Ecologia Applicata and with the contributions of the IUCN/SSC Large Carnivore Initiative for Europe (chair: Luigi Boitani) under contract N°070307/2012/629085/SER/B3), 72p.*

Kleven O., Hallström B.M., Hailer F., Janke A., Hagen S.B., Kopatz A., Eiken H. G. 2012: *Identification and evaluation of novel di- and tetranucleotide microsatellite markers from the brown bear (Ursus arctos). Conservation Genet Resour. 4: 737-741.*

McLellan B.N., Servheen C., Huber D. (IUCN SSC Bear Specialist Group), 2008: *Ursus arctos*. *The IUCN Red List of Threatened Species*. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

Mertens A., Ionescu O., 2001: *Ursul – ecologie, etologie, management*. Haco International.

Servheen C., Herrero S., Peyton B., 1999: *Bears. Status Survey and Conservation Action Plan*. IUCN/SSC Bear and Polar Bear Specialist Groups, Gland, Switzerland.

Straka M., Paule L., Ionescu O., Stofik J., Adamec M., 2012: *Microsatellite diversity and structure of Carpathian brown bears (Ursus arctos): consequences of human caused fragmentation*. *Conservation genetics*, 13: 153-164.

Swenson J., Gerstl N., Dahle B., Zedrosser A., 2000: *Action plan for the conservation of the brown bear in Europe (Ursus arctos)*. Council of Europe, Strasbourg, France.

Taberlet P. and Bouvet J., 1994: *Mitochondrial DNA polymorphism, phylogeography, and conservation genetics of the brown bear (Ursus arctos) in Europe*. *Proceedings of the Royal Society of London, Series B*, 255: 195–200.

Temple H.J. and Terry A. (Compilers), 2007. *The Status and Distribution of European Mammals*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. viii + 48pp.

